

MAGASINET

KBH

NR 36 • OKTOBER 2008 • GRATIS

UPDATE

Bilfri Nørrebrogade
- Plads til mennesker

TOP + FLOP

Sådan gør vi ikke i Bjert
- Villy Søvnald

SHOPPING

Byens bedste kaffegear
- Tid til en kop varmt

DESIGN

En stor puf
- Gubi laver unika

BY

SÅDAN LAVES MAN KØBENHAVN

DEN ÆNDRER SIG HELE TIDEN,
MEN HVORFOR OG HVORDAN?

ARKITEKTUR

DESIGN DIN BY

MUTOPIA VIL HAVE DIG TIL
AT DESIGNE MED HJEMME
FRA COMPUTEREN

PORTRÆT

MAIBRITT SAERENS

FOR MANGE JERNLADIES
OG VATPIKKE. MØD EN
BRØLER PÅ MOTORCYKEL.

making room for personality made by you

Lyder det bedre, hvis man spiller hård? Måske handler det om at have det rigtige greb om tingene. Om at have talent ud til fingerspidserne og turde spille på alle strenge. Sådan er det også med livet. Det er op til dig at skabe dit eget rum.

Montana
www.montana.dk

Join the party !

Vi har få pladser tilbage
På KUNST, MAD & VIN

Sæt **x** i kalenderen
COPENHAGEN ART FAIR
20-22 | feb | 09
Falkoner Centret

KUNST, MAD & VIN FESTIVAL

|24-26|okt|08 KB-Hallen

Entré 100 kr.inkl. smageglas og 2 poletter, børn u. 14 gratis | Se mere info www.kunstmesse.dk
KB-Hallen, Peter Bangs Vej 147, 2000 Frederiksberg Fre: 14.00 - 19.00 | Lør: 10.00 - 18.00 | Søn: 10.00 - 17.00

BY **BY FOR DUMMIES 16**

Bliv klædt på til enhver middagsdiskussion og klogere på hvordan du kan få indflydelse på byens udvikling. KBH giver dig *Byudvikling for Dummies*.

PORTRÆT **MAIBRITT SAERENS 30**

Hun fik sit folkelige gennembrud som Søs i 'Krøniken'. Vi har mødt skuespillerinden Maibritt Saerens der brøler i havet og kitesurfer af kærlighed.

SHOPPING **KAFFE I BYEN 44**

Det er efterår og tid til at male sine egne bønner, lade duften brede sig og lave den perfekte crema på sin nye espressomaskine. KBH guider.

SERIE **MUTOPIA 48**

Design med fra din hjemmecomputer. Tegnestuen Mutoxia vil have os alle til at tegne med når København skal udvikles.

KBHNYT 06

idéBANKEN 11

STEDET 14

TING OG LIV 24

DESIGN 40

TOP+FLOP 46

KØBENHAVNERE 54

OLD SCHOOL 56

MUSIK I KBH 58

KLUMMEN 60

KALENDER 62

'Kend KBH' udgår i dette nummer

**UPDATES
OKTOBER**

12 HØJT PÅ GODSBANEN

43 TERMINAL A

28 NØRREBROGADE

38 NYT MUSIKTORV

SPORT OG STJERNESTØV

 KØBENHAVN

 IDRÆTSEVENT

World Outgames for bøsser og lesbiske tegner til at blive den hidtil største sportsbegivenhed i København. Legene modtog for nylig knap 6,1 millioner kroner i støtte fra Økonomi- og Erhvervsministeriet, og nu bakker en kreds af kendte danskere op om arrangementets budskab om kulturel mangfoldighed og personlig frihed. Den såkaldte 'Stjernekeks' består blandt mange andre af studievært Adrian Lloyd Hughes, musiker Anders Trentemøller og filminstruktør Per Fly. World Outgames løber af stablen 25. juli – 2. august 2009.

TOM SØ ?

 ØSTERBRO

 METROBYGGERI

Et mylder af borebisser og store lastbiler i den ene ende af Sortedams Sø og snadrende andefamilier og stolte svaner i den anden. Det lyder som et surrealistisk sammenrend af en femårig drengs vådeste drøm og en reklamefilm for Wonderful Copenhagen. Men det kan blive virkelighed når udgravningen til Metrocityringen går i gang. Der er nemlig planer om at tømme den ene ende af Sortedams Sø og lave den til byggeplads. Forlaget er ikke vedtaget endnu, men udsigten til en særegen søudsigt har fået østerbroerne op på barrikaderne. Læs mere på drud.eu

LOVE OF FREEDOM

FREEDOM TO LOVE

KONDOMETS GENKOMST

 INDRE BY

 SEX

Tilbage i 80erne kunne man næsten ikke gå en tur i byen uden at få kastet kondomer i nakken. Men så forsvandt fokus på aids, og med den kondomerne. Nu er gummiet tilbage i Badstuestræde 18 hvor Center for Sex og Sundhed har åbnet "Condomeriet" – en butik med alverdens kondomer med alverdens smage arrangeret som bland-selvstik. Og Condomeriet får konkurrence af AIDS-fondet der snart åbner byens andet kondomeri.

INPUT TIL MULTIHUS

 HAVNEFRONTEN

 BRYGHUSPROJEKTET

"Sammenkløstret betongasse" eller "ualmindeligt flot projekt". Københavnerne mening om byens for tiden mest omdiskuterede byggeri er delte. Bryghusprojektet har været ude i en såkaldt dialogproces hvor borgere og naboer til grunden har haft mulighed for at sige hvad de mener om Realdania og Rem Koolhaas' multihus på Københavns havnefront. Det er nyt at man allerede inden projektet har været i politisk behandling opfordrer borgerne til at komme med input, og deres forslag har allerede betyder flere ændringer i planerne for huset som Realdania håber kan tages i brug i 2013.

>KBHkort

KAFFE OG SKATERS TIL MEDBORGERNE

INDRE BY

NY PLADS

To flotte basketballkurve troner på pladsen foran det der engang så smukt hed Ahlefeldtgades Medborgerhus. Nu hedder det Kulturhuset Indre By, og den før lidt anonyme plads er forvandlet til en stor legeplads til Nansensgadekvarteret og resten af

byens børn og unge. Pladsen er delt op i tre dele, en klassisk plads foran kulturhusets café hvor man kan sidde og drikke kaffe, en boldbane og et hvidt klippelandskab der kan bruges til at klatre, skate eller cykle på. Pladsen bliver indviet 3. oktober.

HURTIG EXIT PÅ AMAGER

KLØVERMARKEN

KOLLAPS

De nåede knap nok at skåle sejren hjem hos Tegnestuen Vandkunsten inden deres vinderprojekt for Kløvermarken blev skudt ned. I begyndelsen af september trak SF sig fra den budgetaftale om Kløvermarken som partiet havde indgået sammen med Socialdemokratiet og De Radikale. Og kun få uger senere får projektet dødsstødet. Overborgmester Ritt Bjerregaard (S) har underskrevet ny budgetaftale for 2009 sammen med V, K og O, og Kløvermarken er ikke en del af aftalen. Dermed er det politiske grundlag for at gå i gang med at bygge billige boliger på Kløvermarken fjernet, og projektet droppet.

Beijings olympiske stadion, 'Fuglereden'.

Foto: Marcello Prais

STØRRE END PARKEN

ØRESTAD

MULTIARENA

Med eller uden OL skal København have en multiarena. Københavns Kommune har stillet et lån på 200 millioner kroner i udsigt til det selskab der vil påtage sig opgaven at bygge arenaen, og det har fået forskellige investorer til at byde ind på projektet.

Blandt dem er selskabet Copenhagen Multiarena A/S der har allieret sig med nogle af de folk der var med til at bygge Beijings olympiske stadion, 'Fuglereden'. Selskabet foreslår at opføre en kæmpe arena med plads til op til 50.000 tilskuere i Ørestad.

■ **MOTIONSSTI**
Københavnerne skal op af sofaen og ud at løbe, og det skal et nyt netværk af motionsstier hjælpe til med. Stierne er afmærkede med grønne pile, så du nemt kan navigere rundt i den københavnske natur.

■ **NUL PARKERING**
Skuespilhuset får ikke lov at beholde sine 350 midlertidige parkeringspladser på Kvæsthusmolen. Det har Naturklagenævnet og Københavns Kommune bestemt. Det er endnu ikke afgjort hvad der så skal ske med den store grusplads ved siden af Skuespilhuset.

■ **PIRATFESTER**
Vi holder fest i metroen. Du er inviteret. Et par kædesms'er senere dunker et metrotog af sted med festglade mennesker, dåseøl og musik fra selvmedbragt ghetto-blastere. Det er blevet hipt at spontanefeste på gadehjørner, i metrotog og andre offentlige steder i byen.

■ **CONTAINERMAD**
Lyder lidt som drengestregger, men folkene bag hjemmesiden gratismad.com mener det alvorligt. Der er masser af gratis mad at hente i supermarkedernes affaldscontainere, og på hjemmesiden kan man blandt andet finde en detaljeret guide til hvordan man "skralder" i Emmerys baggård på Nørrebrogade eller får fat i aflagte økosnacks fra Egefald på Gammel Kongevej.

NYT BIBLIOTEK

ØRESTAD

UDDANNELSE

Slut med lavloftede lokaler uden itt og computere fra stenalderen. De humaniorastuderende på Københavns Universitet har fået nyt bibliotek i tre etager med lounge, caféområder, læse-

pladser og stillezoner. Biblioteket er tegnet af arkitekterne Dissing+Weitling og er allerede blevet hædret for sit design med den japanske G-mark Award.

NY NABO TIL MARMORKIRKEN

INDRE BY

ARKITEKTUR

Kendt som 'Tietgens ærgrelse', men nu får det forsømte hjørne af Frederiksgade og Store Kongensgade nyt liv. Ejendomsselskabet Realea har hyret den engelske arkitekt Tony Fretton til at bygge en etageejendom på grunden. Fretton er kendt for at være god til at bygge i historisk følsomme områder, og med Marmorkirken som nabo kan det næsten ikke blive mere følsomt. Planen for området har været på tegnebrættet siden 2005 og blev først for nylig godkendt og vedtaget i Borgerrepræsentationen. Byggeriet ventes at stå færdigt i 2010.

HUSK MITNAVN

KØBENHAVN

KULTUR

Byens hemmelige tegner HuskMitNavn er lidt af en slumromantiker, og det er der kommet en sjov bog ud af. HuskMitNavn har klippet og klistret et tegnet galleri af pushere, håndværkere og hunde ind på en serie fotografier af Københavns forladte fabriksarealer og ramponerede baghuse. Den slags steder er nemlig ved at forsvinde, og det er synd og skam, mener tegneren der selv har taget billederne på sine mange cykelture rundt i byen. Bogen 'København Søges' koster 120 kroner og kan købes hos Arnold Busck og i V1 Gallery i Kødbyen.

KBH

KBH ApS

Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 95
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Annoncer

DG Media
telefon 70 27 11 55
web www.dgmedia.dk

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
ADM. DIREKTØR
ART DIRECTOR
Anders Ojgaard
anders@kbhmagasin.dk

REDAKTIONSCHEF
REDAKTØR
Tina Brændgaard
tina@kbhmagasin.dk

REDAKTIONSPRAKTIKANT

Therese Bindslev

Skribenter

Gerd Laugsen
Morten Lykkegaard
Henrik Nilsson
Frederik Bjørndal
Karina Lorentzen
Nanna Mogensen
Hanne Fabricius

Fotografer

Ty Stange
Michael Tonsberg

Forside

Maibritt Saerens, læs side 30. Foto: Michael Tonsberg

Tryk

Color Print A/S

Oplag

32.000

Kontrolleret af
Dansk Oplagskontrol

Distribution

KBH er gratis og kan findes på ca. 260 caféer, i butikker, biografteater m.v.

Abonnement

12 blade: 440 kroner
6 blade: 220 kroner
KBH udkommer 11 gange årligt
Klik ind på www.kbhmagasin.dk eller ring 38 16 80 39 (kl. 9-13)

MagAwards

Årets Magasin
2007

**POLITIKEN
IBYEN**

Årets Blad
2007

ISSN 1901-5038

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

BITTERFISSEN

STAND-UP MED DITTE HANSEN

UDVALGTE DATOER I OKT / NOV 2008

DATOER OG BILLETTER: 35 200 900 ELLER BILLETNET.DK

OM PROMILLEMÆLK OG IKKE-ITALIENERE

KA-TJING LYDENE FRA DERES
KASSEAPPARATER OVERDØVEDE
DERES KLAGER

B yudvikling er en svær størrelse. Mange mener nok at de har alt for travlt med at gå på arbejde, hente ungerne i børnehaven og købe promillemælk til at bekymre sig stort om hvordan og hvorfor København udvikler sig som den gør. Endnu værre er det måske at et stort apparat som Københavns Kommune består af mange, lange korridorer med endnu flere kontorer. Forvaltninger mig her og udvalg mig der. Det er ikke ligeså sexet som Top Model på TV3, og det er sværere at hitte rede i end næste bane i Gran Turismo på playstationen.

Nærværende magasin har jo blandt andet sat sig for at berette om hvordan vores hovedstad, og dermed vores rammer, hele tiden ændrer sig. I dette nummer træder vi et skridt bagud og forklarer hvad det er der sker bag kulisserne i det politiske system. Og vi gør det så let fatteligt som muligt. Det er *Byudvikling for Dummies*, så træk stikket ud i 20 minutter, og lær hvordan din by hænger sammen, og hvordan du kan være med til at påvirke den.

Nørrebrogade tager i denne måned det første skridt på vej mod at blive et handelsstrøg med brede fortove, og det er ganske fantastisk. København har tradition for de

smalle fortove med betonfliser som vi alle kender. Og hvis vi er verdens foregangsmænd med hensyn til gågader, så er vi det i den grad ikke med hensyn til fortove. Det er en af de første ting man lægger mærke til på storbyferie mange steder i verden. Der er plads på fortovene. To personer og en barnevogn kan passere hinanden uden at den ene skal træde ud på gaden foran en cyklist der afviger i sidste sekund og kører frontalt ind i en Golf model '92 med skørter der er ude at cruise. Brede fortove giver mindre stress og mere plads. Til handel, til caféer, til liv.

Ikke overraskende er den lokale handelsforening på Nørrebro allerede på barrikaderne. Ikke for at forsvare sig mod de kugler der desværre flyver en del af i bydelen for tiden, men til forsvar for bilen! Kommer der færre biler, kommer der også færre kunder, lyder ræsonnementet.

Historien gentager sig ofte, som bekendt. "Vi er ikke italienere", og "handlen vil gå i stå" protesterede butikkerne i centrum da Strøget blev til gågade i 1962. Det varede dog ikke så længe før alle *ka-tjing*-lydene fra deres kasseapparater overdøvede deres klageråb.

Effekten vil måske ikke være helt så voldsom på Nørrebro anno 2008, men de handlende behøver nok ikke at frygte, og resten af byen kan glæde sig over mere plads til liv.

Af Anders Ojgaard

SEPTEMBERS SPØRGSMÅL LØD

En utraditionel alliance i Borgerrepræsentationen har besluttet at hele indre by skal totalfredes for højhuse. Det gælder også fx Tivolis hjørne mod Rådhuspladsen og omkring Nørreport Station. Synes du det er en god beslutning?

Stem på www.kbhmagasin.dk

152 stemmer afgivet

AFSTEMNING

Er Københavnerne bange for højhuse?

I efterhånden en hel del år har der været meget snak om højhuse i København. Vil det være flot? Vil de passe de til byen? Vil de ødelægge de gamle tårne? Bliver vi en museumsby hvis vi helt siger nej? Særligt Middelalderbyen har nogle gerne ville beskytte, og i september blev et forslag stillet af Venstre, Konservative, Enhedslisten, SF og Dansk Folkeparti vedtaget i Borgerrepræsentationen. Ved den lejlighed blev ikke blot Middelalderbyen, men hele indre by totalfredet for højhusbyggeri. Den lille gruppe mennesker der går under navnet Københavnerne mod fejlplacerede højhuse var meget glad for afgørelsen, men KBHs lille afstemning i september indikerer at københavnerne måske ikke er så enige med deres folkevalgte i denne sag. Kun 23 procent kan acceptere højhuse i Middelalderbyen, men hele 75 procent har ingen problemer med flot højhusbyggeri i den øvrige indre by.

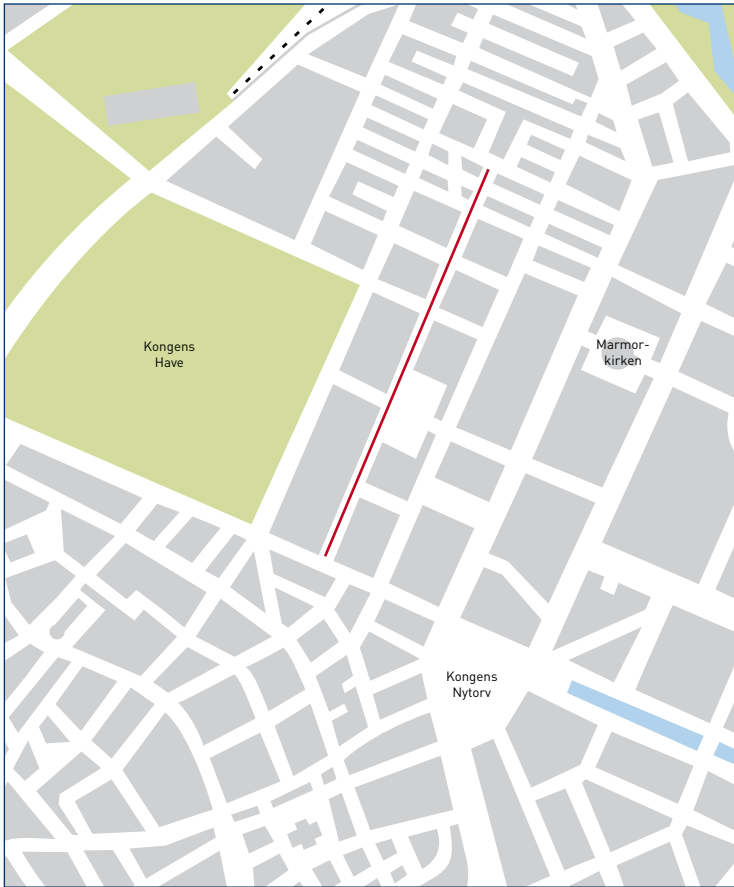
OKTOBERS AFSTEMNING

Hvilken efterårs- eller vintermåned er den sureste for dig?

- A September
- B Oktober
- C November
- D December
- E Januar
- F Februar

www.kbhmagasin.dk

KBHs navne

Adelgade

Adelig på den beskidte måde

Navnet Adelgade klinger af velstand og blåt blod, men bag navnet ligger en beskidt sandhed gemt. Gaden kom til byen i midten af 1600-tallet da Københavns volde blev rykket fra Gothersgade til det vi i dag kender som Østervoldgade. Udvidelsen betød at et område på størrelse med den allerede etablerede by blev inviteret inden for voldene.

De nyinddragede gader skulle selvfølgelig have fornemme navne efter kongehusets medlemmer og landets stænder, og sådan blev Adelgade døbt. Men den populære gade havde svært ved at leve op til sit adelige navn. Der boede simpelthen for mange mennesker i gaden, og datidens toiletforhold var ikke just imponerende. Toilet i egen lejlighed var en fjern og eksotisk luksus, og man var heldig hvis man kunne få hele opgængens ene lokum for sig selv i bare to minutter. Ordet kloaksystem var slet ikke opfundet, og beboernes efterladenskaber dumpede ned i et åbent hul under trapperne i Adelgades opgange.

I slutningen af 1700-tallet gik gadens beboere nærmest i lort til knæene, og stanken var så grusom at der gik en officiel meddelelse ud til byens borgere om at det stort set var umuligt at færdes på Adelgade. De hygiejniske problemer til trods forblev det meste af Adelgade nogenlunde uforandret indtil Saneringsloven trådte i kraft i 1939, og langsomt men sikkert forvandlede Adelgade sig til den nydelige gade vi kender i dag. Tak til kloakkerne! *Therese Bindslev*

idéBANKEN

SEND DIN IDÉ TIL
debat@kbhmagasin.dk

KUN ÉT KLIP PR. DØGN

Månedens idé af Jim Landowski

Klippekort slår offentlig transport gul og blå

Jeg har et forslag til hvordan man kan øge brugen af den kollektive trafik uden at bygge noget nyt. Jeg har læst i KBH at nogle taler om at den kollektive trafik burde være helt gratis, men jeg synes det er urealistisk at bevæge sig fra en meget høj pris til den anden ekstrem. Mit forslag er en mellem løsning.

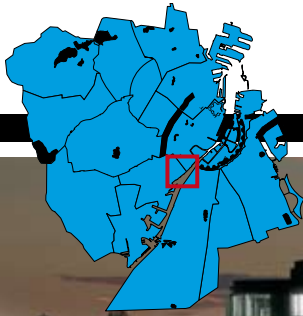
Jeg kommer fra den sydlige San Francisco-bugt i Californien, også kaldet South Bay eller Silicon Valley. Biltrafik er et stort problem fordi bilen simpelthen er californiernes ben! Myndighederne gør alt for at trække folk ud af bilerne, og til bus, metro og tog køber man en heldagsbillet der hedder et *day pass*. Med sådan en kan man køre på hele systemet et helt døgn, og den er meget nem at bruge for både passagerer og kontrolpersonalet.

Mit forslag er at udfase zoner og farver her i København og kun at have én zone og ét klippekort, og et klip skal holde hele dagen. Det vil motivere folk til at køre meget mere med kollektiv trafik. Det vil selvfølgelig koste lidt penge, men det vil betyde færre nye veje, bedre miljø og færre ulykker.

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

EMPIRE BIO

Ny arkitektur, frodig park og pulserende byliv skal løfte det gamle godsbaneterræn og koble det på resten af byen.

FRA BETONØRKEN TIL OASE

På det gamle godsbaneterræn tæt på Hovedbanen strækker en flok høje, slanke betoncylindre sig mod himlen. Det har de gjort længe. Hvad er det, og hvad skal de?

Cykler du på Vesterbrogade og drejer ned ad Bernstorffsgade forbi Hovedbanegården, vil du, lige før du når Kalvebod Brygge, se tretten 44 meter høje betoncylindre foran dig. De såkaldte

'kerner' er første tegn på at svenske SEB Bank & Pension har valgt at plante deres hovedsæde centralt i København. Mere præcist ved det gemte, og lidt glemte, godsbaneterræn et stenkast fra Hovedbanegården. Området sukker efter byudvikling, og med den udskældte havnefront lige ovre på den anden side af gaden er arkitekterne under et vist forventningspres.

BLØDT OG ORGANISK

Det er tegnestuen Lundgaard & Tranberg Arkitekter der har ført blyanten, og de har ifølge arkitekt og partner Peter Thorsen tænkt i grønt byliv. Planen består af i alt fire delområder hvor SEB fylder et af dem og det nye Rigsarkiv et andet.

"På de øvrige to områder har vi i lokalplanen åbnet mulighed for at der kan være boliger som vil trække et aktivitetsniveau til stedet. Det er altid godt at blande tinge-

ne hvis man vil have aktiveret byens rum," forklarer Peter Thorsen.

SEB's domicil og en mindre udlejningsbygning får etagedæk der slynger sig rundt om de høje betoncylindre i bløde organiske former med runde hjørner og åbne facader.

SYV METER HØJ PARK

Ud over SEB, Rigsarkivet og eventuelle boliger skal en offentlig tilgængelig bypark trække folk til det gamle godsbaneterræn. Parken, der strækker sig fra Fisketorvet til Bernstorffsgade med en stigning på syv meter, skal løfte folk væk fra den intense trafik og give udsyn til havnen.

"En af kvalitetene er at man, midt i det man førhen ville betragte som et trafikhelvede og en betonørken, kan skabe en oase som indadtil er grøn og frodig og udadtil er i fuld kontakt med det pulserende byliv," slutter Peter Thorsen. «

SEBFAKTA

- Grunden er ejet af SEB Ejendomme.
- Domicil og helhedsplan for området er tegnet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter.
- SEB-domicilet har et areal på 16.000 m² og udlejningsbygningen er 7.500 m². Begge ventes at stå færdige i 2010.
- Betoncylindrene forbliver synlige i det færdige domicil.

ARKEN

MUSEUM FOR MODERNE KUNST

BEGÆRETS TRIUMF DANSK OG INTERNATIONAL SURREALISME

**DALÍ, FREDDIE, MIRO,
MAGRITTE, MORTENSEN...**
6. SEPTEMBER 2008 – 11. JANUAR 2009

Picasso & Kvinderne

27.09.2008 – 04.01.2009

VÆRKER FRA ISRAEL MUSEUM, JERUSALEM

Salvador Dalí: Hummertelefon, 1936

Pablo Picasso: Stort hoved, 1962 ©Succesion Picasso/billedkunst.dk

Café Dyrehaven
Sønder Boulevard 72
Kbh V

DET ER IKKE EN CAFÉ

New York i København

En ny bar er kommet til verden på Vesterbro. Den hedder Dyrehaven nøjagtigt ligesom bodegaen der lå der før, gjorde det. Bar og båse er blevet frisket op, og så er der blevet indkøbt 50er-60er-møbler i genbrugsbutikker.

"Men det her er ikke en café," skynder den 26-årige medejer Jesper Stougaard sig at understrege.

"Det er et spiseri med knald på. Café er et lidt for udvandet koncept. En stor brunch-

tallerken med pølser, tvangsmodnet frugt og sådan nogle ting," harcelerer Jesper og fortsætter:

"Det er ikke fordi vi har opfundet den nye, runde tallerken. Men vi har nogle anderledes rammer fordi vi har et godt frokost- og aftenkort på en bar."

I Dyrehaven er der gammeldags nydelse på menukortet. Der bliver serveret alt fra klasikerne eggs Benedict med hollandaisesovs til hjemmelavet stegt sild.

Inspirationen til at lave et andet koncept end det sædvanlige caféscenarie kommer fra New York og Berlin.

"Man blander den gode barstemning med at man rent faktisk kan få noget rigtig godt at spise inden man for alvor slår sig løs i baren," smiler Jesper.

For at feste i beværtningen hører sig til. Derfor byder den også på masser af musik og djs der spiller op til dans med alt fra hiphop over syrerock til gammeldags soul.

POLITKOVSKAJA

af LARS NORÉN

IN MEMORIAM

**STINE STENGADE, ANDERS W. BERTHELSEN, NICOLAJ KOPERNIKUS
REMI LEWERISSA, LARS RANTHE, LARS LUNØE, HENRIK LARSEN
ANDREAS BENGTON, STEFAN PAGELS, FREJA JEPPESEN/SANDRA BENGTON**

Scenograf **CARSTEN B. KRISTENSEN** Instruktør **VIBEKE BJELKE**

DEL AF TRILOGIEN
4. oktober - 15. november

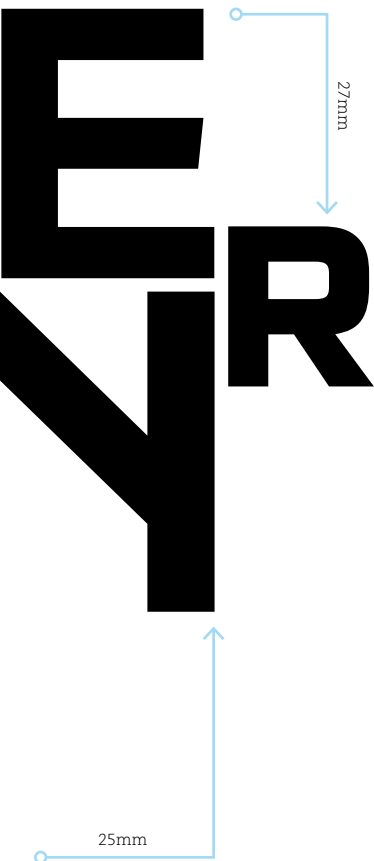
EDISON

MORIRE DI CLASSE

Billetter: 33 21 14 90 www.bettynansen.dk

Det er ok. Du er ikke dum hvis du ikke helt forstår hvordan det kommer i stand at byen vokser og ændrer sig. Eller hvis du undrer dig over hvad ord som borgermøder og lokalplaner egentlig dækker over. Byudvikling er en tung svend at tumle. Hvordan starter et projekt, og hvorfor rejser nogle bygningsværker sig, mens andre bliver slået ned som ukrudt? Hvordan hænger det hele sammen? Læs med her. Det er *byudvikling for dumies*

Af Tina Brændgaard • Tegning Søren Mosdal

Det er til at blive helt svimmel af at tænke på. Hvordan laver man en by? Hvem har i sin tid bestemt at den vej du kører til arbejde på hver eneste morgen slår et sving mod højre i stedet for mod venstre? Og hvordan bliver en idé om en kunstig strand i byen pludselig til at du kan ligge og dase i Amager Strandpark med en iskold limonade i den ene hånd og kæresten i den anden? Eller hvorfor bliver de Torvehaller på Israels Plads, som nogen har fablet om i årevis, ikke snart bygget?

Engang var det en enerådende konge der udstak ordre til byens arkitekter om at NU skulle der føres en gade igennem Kongens Have eller nedlægges nogle byporte. I dag er det Københavns Kommune der administrerer byggetilladelser og igangsætter en masse byudvikling, og for den almindelige københavnere har beslutningsprocesserne det med at fortabe sig i rådhuståger. Kommunale budgetter og planer er bare hverken særlig sexede eller lige så eventyrlige som konger eller gader opkaldt efter prinsesser. Til gengæld har københavnere faktisk mulighed for at påvirke hvad der bliver bygget og anlagt i byen. Og det giver vel meget god mening når man tænker på at byens huse, pladser, parker og gader er rammen om vores alle sammens hverdag.

NY BY FØDES

VEJEN FRA IDÉ TIL DU STÅR FORAN NOGET NY BY, ER LANG, OG MEGET KAN GÅ GALT UNDERVEJS.

VÆRSGO'

En privat bygherre afleverer et færdigt arkitekttegnet forslag til Københavns Kommune. Dét vil vi gerne bygge, og vi betaler selv.

EKSEMPEL Tivoli ville gerne bygge hoteltårn tegnet af arkitekten Norman Foster.

1. SKAL VI GÅ I GANG?

J A

Først skal det bestemmes om processen overhovedet skal i gang. Kommunens såkaldte

Teknik- og Miljøudvalg holder møde og snakker om sagerne.

Kan udvalget gå ind for projektet?

Eller skal bygherren lave det om? Ser arkitekturen rigtig ud? Og hvad vil naboerne sige?

Teknik- og Miljøudvalget kan give grønt lys, sige nej tak eller sende projektet tilbage til bygherren.

NEJ

2. OK, LAD OS FÅ NOGET PÅ PAPIR

Kommunens embedsmænd kigger på alle detaljerne og laver et konkret forslag til hvordan planerne for det færdige byggeri og dets omgivelser skal se ud. Det hedder et lokalplanforslag. Det sendes så tilbage til Teknik- og Miljøudvalget.

SAMARBEJDE

En privat bygherre samarbejder fra starten med Københavns Kommune, men udskriver selv arkitektkonkurrence og betaler.

EKSEMPEL Carlsberg samarbejder med kommunen om deres nye bydel.

DET OFFENTLIGE

Det er en offentlig grund der skal bygges på, og så udskrives der næsten altid arkitektkonkurrence. Pengene skal man ofte først finde senere.

EKSEMPEL I øjeblikket ligger der forslag til et nyt Musiktorv på Amager (se side 38).

VI MIKSER

Københavns Kommune sætter flere arkitekter til at tegne på et område. Senere bliver et miks af løsningerne valgt. Det hedder et *parallelpdrag*.

EKSEMPEL Det gamle Grønttorv i Valby er i øjeblikket ved at blive tegnet om.

9. VI HAR VALGT DEM, OG NU VÆLGER DE IGEN

Så er det nu det sker. De folkevalgte i Borgerrepræsentationen kigger på det endelige, færdige forslag. Skal vi have det her i København? Almindeligt flertal afgør om det bliver et ja eller nej.

J A

NEJ

DEN VIRKELIGE VERDEN

Den virkelige verden er jo befolket af mennesker og ikke skemaer. Processen foregår principielt som forklaret her på siden, men de forskellige aktører taler ofte på kryds og tværs mens processen er i gang.

3. GODT SÅ, LAD OS KIGGE PÅ DET

JA

Teknik- og Miljøudvalget kigger på det konkrete forslag og vurderer om det holder vand. Passer det ind i Kommuneplanen som er de retningslinjer politikerne allerede har bestemt for det område som byggeriet skal opføres i?

NEJ

4. HAR VI OVERHOVEDET RÅD TIL DET?

NEJ

Teknik- og Miljøudvalget tager forslaget under armen og går over til Økonomiudvalget for at tale om, ja, økonomien. Holder den?

JA

5. VI HAR VALGT DEM, OG NU VÆLGER DE

NEJ

Økonomiudvalget sender forslaget til de folkevalgte i Borgerrepræsentationen. Hvad siger de til det? Kan der samles flertal, og er det værd at gå videre med?

JA

ODKENDT!

6. NEJ, I KAN FAN' ME TRO NEJ...

Borgerrepræsentationen sender forslaget ud i en såkaldt 'offentlig høring'. Projektet annonceres rundt omkring, og det er nu at den almindelige københavner kan brokke sig. Høringsperioden skal vare minimum otte uger.

8. SIDSTE STOP, SÅ RÆKKER VI HÆNDER OP

Det reviderede forslag lander igen hos Økonomiudvalget og Teknik- og Miljøudvalget. De kigger igen på sagen. Er der for eksempel taget hensyn til naboer, miljøet og trafikken.

7. JAMEN, VI LYTTET SKAM TIL JER...

Kommunens embedsmænd får forslaget tilbage med alle borgernes kommentarer. De kigger på det hele igen og samarbejder med arkitekterne om at lave et nyt forslag.

HVORFOR BLIVER DET IKKE BYGGET?

PROJEKT
**TORVE-
HALLERNE
PÅ ISRAELS
PLADS**

STATUS
GÅET I STÅ

LEVETID
1998-

• Torvehallerne er et eksempel på et byggeri der går i stå *efter* der er lavet og godkendt en lokalplan for området, og alle byggetilladelser er indhentet. Hallerne skulle være åbnet i slutningen af 2007, men byggeriet er ikke engang gået i gang endnu. Senest på grund af et skænderi mellem bygherren CenterPlan og arkitekterne. Kommunen har dog lovet at blande sig hvis der ikke snart sker noget.

PROJEKT
**TIVOLI
HOTEL
/
TIVOLI-
TÅRNET**

STATUS
OPGIVET

LEVETID
2006-2007

• Københavns Kommune var som udgangspunkt lun på idéen om at bygge Norman Fosters Tivoli-tårn, og derfor blev der fra deres side arbejdet på et lokalplanforslag der muliggjorde et 102 meter højt tårn i området. Men da både V, K, SF, Ø og et par løsgængere i Borgerrepræsentationen vurderede at de vidste nok til at afvise projektet inden det røg i behandling, blev det droppet.

PROJEKT
**KLØVER-
MARKEN**

STATUS
**OPGIVET
FORELØBIGT**

LEVETID
2008-2008

• Københavns Kommune udskrev en arkitektkonkurrence for Kløvermarken, og i juni blev den vundet af tegnestuen Vandkunsten (se KBH nr. 35). Projektet fik dog lange udsigter da SF meldte ud at de ikke umiddelbart ville stemme for forslaget, og 18. september besluttede et flertal i Borgerrepræsentationen bestående af S, V, K og O at tage Kløvermarken af budgettet for 2009.

BYUDVIKLINGENS ABC

Hvad er *Center for Bydesign* og *Center for Byudvikling*?

Center for Bydesign og *Center for Byudvikling* er såkaldte planmyndigheder, og alle forslag til større byggeri i København skal gå igennem dem (det er dem der holder møde i planchens punkt 2). En bygherre kan altså ikke bare sende et brev til Klaus Bondam, og så går han ned i *Borgerrepræsentationen* med det, og så stemmer de om det. Der skal laves en plan (lokalplan) der tager hensyn til både omgivelser og til politikernes ønsker, og det handler om andet og mere end arkitektur. Det er de to centres opgave at sørge for at der bliver taget hensyn til naboer, legepladser, trafikale forhold og miljø – og ikke mindst løst konflikter mellem de mange forskellige interesser der er på spil når der skal bygges nyt i byen.

Center for Bydesign er en del af *Teknik- og Miljøforvaltningen*

i Københavns Kommune, og *Center for Byudvikling* er en del af *Økonomiforvaltningen*.

Hvad er en *lokalplan*?

Det er vedtaget ved lov at der altid skal laves en lokalplan når der skal opføres større byggeri i byen. Tommelfingerreglen for større er 40 boliger eller 2.000 m² erhverv. En *lokalplan* er en detaljeret plan der bestemmer hvad der kan ske i et område, fx hvad bygningerne i et bestemt område skal bruges til, hvor store eller hvor høje de må være, hvor de skal placeres på grunden og hvilke bygninger der eventuelt skal bevares. *Lokalplaner* bliver lavet af Københavns Kommune i *Center for Byudvikling* og *Center for Bydesign*.

Hvad er et *lokalplanforslag*?

Langt de fleste byudviklings-sager begynder med at en privat bygherre ringer til *Center for Byudvikling* eller *Center for*

Bydesign for lige at teste om projektet holder. Det kan også være at han allerede har snakket i krogene med nogle politikere og fået af vide at det kan han roligt gå videre med. Under alle omstændigheder vil bygherren blive bedt om at komme op med nogle tegninger af præcis hvad det er der skal bygges.

Hvis de tegninger stemmer overens med *Kommuneplanen*, og *Teknik- og Miljøudvalget* har givet grønt lys, har kommunen pligt til at lave et *lokalplanforslag*. Hvis tegningerne er i strid med *Kommuneplanen*, men kommunen alligevel godt kan se idéen i projektet, så kan man lave et tillæg til *Kommuneplanen*.

Hvad er *Kommuneplanen*?

Kommuneplanen er den store opskriftsbog som *Center for Byudvikling* og *Center for Bydesign* slår op i når de skal tjekke om et forslag fra en byg-

herre har en chance for at blive til virkelighed. *Kommuneplanen* er nemlig politikernes visioner og mål for udviklingen af København. Den giver med andre ord retningslinjer for hvad man må og hvad man ikke må bygge på byens grunde. Der bliver vedtaget en *ny Kommuneplan* hvert fjerde år. Den der gælder nu, er fra 2005, så næste år skal der vedtages en ny.

Hvad er en *offentlig høring*?

Lokalplanforslag skal sendes ud i offentligheden til debat i minimum to måneder. Det hedder en *offentlig høring*. Københavns Kommune annoncerer i større dagblade og lokalaviser og opfordrer her alle interesserede til at komme til borgermøder og indsende forslag og idéer. Det er altså her københavnernes kan brokke sig og i det hele taget få indflydelse på hvordan et eventuelt færdigt byggeri kommer til at se ud.

GLÆD DIG TIL IMPERIALS ARRANGEMENTER...

Bestil dine billetter allerede nu.

CAROLINE HENDERSON IN CONCERT

LØRDAG DEN 11. OKTOBER KL. 20.00

JAMES BOND GALLAKONCERT

MED DR BIG BAND FEATURING SZHIRLEY

ONSDAG DEN 15. OKTOBER KL. 16.30 OG 20.30

TORSDAG DEN 16. OKTOBER KL. 16.30 OG 20.30

JONATAN SPANGS FAMILIE

LØRDAG DEN 18. OKTOBER KL. 17.00 OG 20.00

SØNDAG DEN 19. OKTOBER KL. 20.00

www.jonatanspang.dk ♥♥♥♥♥ Politiken ★★★★★ B.T.

CHARLIE MURPHY – (Eddie Murphys storebror)

MANDAG DEN 20. OKTOBER KL. 20.00

Stand Up i verdensklasse

SIGURDS BJØRNETIME

– 10 ÅRS JUBILÆUMSSHOW

SØNDAG DEN 26. OKTOBER KL. 13.30 OG 16.00

LARS HJORTSHØJ – I VIRKELIGHEDEN

TORSDAG DEN 23. APRIL KL. 20.00

FREDAG DEN 24. APRIL KL. 20.00

LØRDAG DEN 25. APRIL KL. 21.30

www.larshjortshoj.dk

Ved Vesterport 4 · København V · www.kino.dk · Tlf. 70 13 12 11

Hvad er **Teknik- og Miljøudvalget**?

I Københavns Kommune er styret delt op i udvalg og forvaltninger. I udvalgene sidder politikerne, og i forvaltningerne sidder embedsmændene og administrerer opgaver for udvalgene. Når det gælder byudvikling og *lokalplaner*, er det embedsmændene i *Teknik- og Miljøforvaltningen* der udarbejder planerne. Men de skal passere igennem politikerne i *Teknik- og Miljøudvalget*, og hvis udvalget stemmer nej til et forslag, når det ikke i Borgerrepræsentationen, og sådan fungerer udvalget som en slags buffer. Det kaldes udvalgsstyre.

Teknik- og Miljøudvalget har 11 medlemmer fordelt på de forskellige politiske partier. Formanden for udvalget har titel af borgmester og hedder Klaus Bondam (B).

Hvad er **Økonomiudvalget**?

Styret i Københavns Kommune består af et *økonomiudvalg* og seks underudvalg der arbejder med hver deres fagområde, blandt andet *Teknik- og Miljøudvalget*. I hvert af de seks udvalg er der 11 medlemmer fordelt på de forskellige politiske partier og en formand der er borgmester. Alt hvad der koster penge, og det gør det meste jo, skal igennem *Økonomiudvalget*. Her sidder borgmestrene fra de seks andre udvalg og formanden, overborgmester Ritt Bjerregaard.

Hvad er **Borgerrepræsentationen**?

Borgerrepræsentationen er Københavns øverste politiske myndighed, og det er her der bliver stemt om hvad der skal bygges. Den ledes af overborgmester Ritt Bjerregaard og har

55 medlemmer. Afstemninger foregår i Rådhusalen ved at medlemmerne rækker hånden op eller indtaster deres stemme elektronisk.

Hvem bestemmer?

Langt de fleste grunde i København er ejet af private. Det vil sige at Københavns Kommune ikke direkte kan bestemme hvad der bliver bygget på grundene. Men med en *lokalplan* i hånden kan de udstikke rammerne for hvordan et byggeri skal realiseres. Det er klart at Københavns Kommune arbejder for at muliggøre de projekter som de synes er fantastiske, og derfor laver de så præcise bestemmelser i *lokalplanerne* som muligt, så man næsten ikke kan bygge andet. *Lokalplaner* er altså også en måde at sikre at politikernes visioner som de står beskrevet i *Kommuneplanen* bliver til virkelighed.

Can **du** bestemme?

Du behøver ikke at være Carlsberg eller Tivoli for at få indflydelse på hvad der bliver bygget i din by. Men det hjælper. Som almindelig københavnere kan du godt gå rundt i byen og få en masse gode idéer til alt mulig spændende byggeri, men du får ikke rigtig noget ud af at gå til Københavns Kommune med dit forslag. Af den simple grund at langt de fleste grunde er ejet af private firmaer, som fx Tivoli og Carlsberg. Og hvis grundejeren ikke vil være med, er der ikke så meget at komme efter. Råd fra kommunen: Gå til grundejeren med dine idéer. Og husk at stemme til Kommunalvalget og deltag i borgermøder!

Kilder
Center for Byudvikling ved planchef Anne Skovbro
Center for Bydesign ved teamchef Lise Palm

HVAD SKER DER HER?

Se mere på www.cphx.dk

CO
PEN
HAG
EN X

SMS
'cphx7'
til 1231

Copenhagen X er en åben by- og boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet RealDanis, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center

FIND SVARET PÅ GADEN

Hvorfor står der ni tåme på Kalvebod Brygge? Hvem vinder konkurrencen om Amager Musiktorv? Hvordan kommer Bryggen Syd til at se ud? Hele efteråret får du genvej til svar i tekst og billeder via din mobiltelefon. Find skiltene på gaden.

◀ Gammelt glas

Tegningerne lå klar for et halvt århundrede siden, så glasset *Spring* har det helt rette retro-look. Denne udgave af Jørn Utzons design kan endda tåle opvaskemaskine og gør sig fint sammen med både lækre cocktails, cognac og isvand.

Pris: for gaveæske med to glas 399,-
Ilums Bolighus, Urban Living

Spin den ilt ▶

Hører du til dem der mener at iltning af vin er spild af tid, så prøv at åbne en flaske ung rødvin til omkring en 50er. Hæld den ene halvdel i en karaffel, og lad den anden blive i flasken. Vent en times tid, hvis du kan, og skænk dig så et glas fra henholdsvis karaffel og flaske. Hvis også du nu er overbevist om iltningens evne til at blødgøre en ung vins skarpe kanter, så hjælper en ny dansk opfindelse dig af med al karaffelbøvlet. Sæt SpinWine i flasken, og vinen drejes rundt og ilttes på vej ud!

SpinWine
Nærmeste forhandler: ring 96 50 80 00

Nu med tryk på

Hvis du leder efter det store designerskrud af en kjole med tyl, så er det ikke her du skal kigge. Til gengæld kan du forvente at komme hjem med din helt personlige og unikke top. Hos TrykkerTøsen trykker de nemlig T-shirts, hættetrøjer og toppe mens du venter.

TrykkerTøsen, Jægersborggade 50,
Kbh N

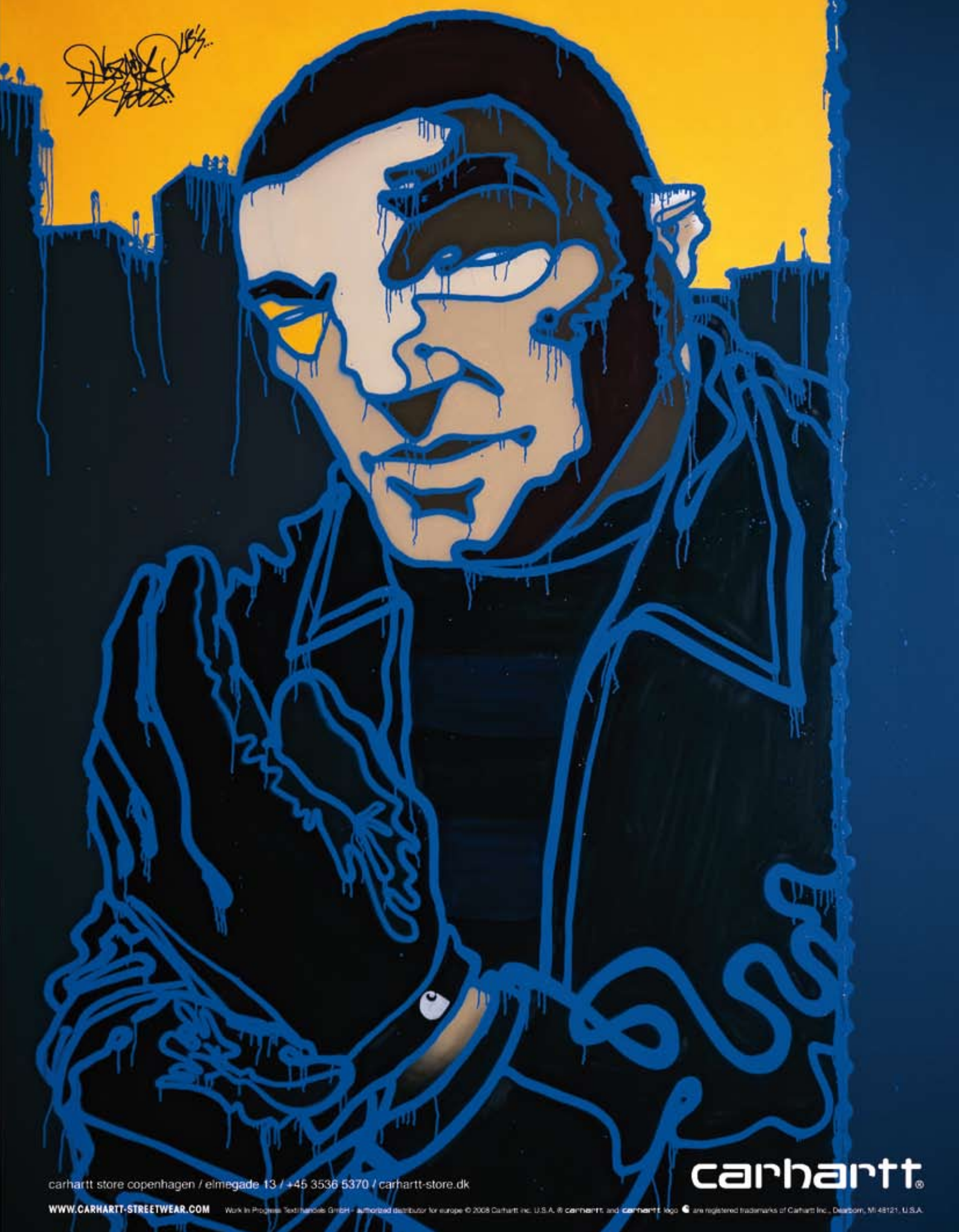

◀ 50 år på toppen

Butikkerne flyder ikke kun over med kedelige lænestole som nærmest be'r om at blive gennemtygget af en hund. Der er heldigvis også masser af lækre af slagsen på markedet. Stolen her hedder *Lounge Chair*, kan i år fejre 50-års jubilæum, og klassikeren er stadig lige så ung at skue som da designerægteparret Charles og Ray Eames skabte den.

Pris: 33.759,-
Paustian, Kalkbrænderiløbskaj 2, Kbh Ø

18/3
1002

carhartt store copenhagen / elmegade 13 / +45 3536 5370 / carhartt-store.dk

carhartt®

WWW.CARHARTT-STREETWEAR.COM

Work In Progress Textile GmbH - authorized distributor for europe © 2008 Carhartt Inc., U.S.A. ® carhartt and carhartt logo are registered trademarks of Carhartt Inc., Dearborn, MI 48121, U.S.A.

Sommerfugle i maven?

Nej ikke helt, men i køkkenskuffen måske. Denne lille dåseåbner er et bud på en uundværlig ting i en nyere og bedre udgave. Den fås i alle regnbuens farver og kan bruges af enhver. Så uanset om man er højre- eller venstrehåndet, fummelfingret eller ej, så ligger denne lille sjover lige til højrebenet.

Pris: 99,-
Normann Copenhagen, Kbh Ø

Klovn

Har du ikke fået nok af tv-serien der får dine tæer til at krumme og din mave til at gå i krampe, så tjek spillet ud. I kan være fire deltagere, og hver især har I fornøjelsen af at spille med en Frank-figur. Spillet handler i bund og grund om at undgå at blive klovn, men det

er som bekendt ikke så nemt når man hedder Frank.

Pris: 379,95
Diverse spil- og legetøjsbutikker

Patchwork-æg

Patchwork er tilbage – nu i en lidt anden udgave. Kunstneren Tal R og møbelproducenten Fritz Hansen har slået pjalterne sammen og udklækket i alt 50 unikke hyldester til Arne Jacobsens berømte Æg. Stolene er på verdensturné til gallerier og designudstillinger og kan desværre ikke købes. Men det kan til gengæld 'The Egg 1958-2008. A Tribute by Tal R' med billeder og postkort.

Pris: 150,-
www.fritzhanzen.dk

Transportabelt kræs

Det er ikke længe siden at Nikon lancerede sit første *full frame* kamera. Full frame betyder at den chip der læser billedet er lige så stor som et gammeldags 35 mm film-negativ. Nikon kalder selv formatet for FX, og nu er deres andet FX-kamera kommet på markedet. D700 har nogle begrænsninger i forhold til den få måneder gamle storebror D3, men billedchippet er af samme høje kvalitet, og D700 er både mindre, lettere og ikke mindst cirka 15.000 kroner billigere. Stadig i den dyrere ende, men D700 er kræs for både amatør og professionel med lidt ekstra penge i lommen.

Pris: Set til 17.000,-
Diverse fotohandlere

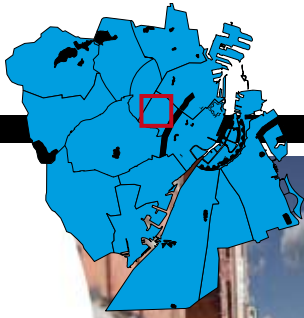
KULTURNAT + EFTERÅRSFERIE

LAV DIT EGET TELEDYR

Post & Tele Museum

Detailprogram og åbningstider
på www.ptt-museum.dk

En såkaldt flexzone ved Assistens Kirkegård skal give plads til handel, gadeservering og udeliv.

BILFRI NØRREBROGADE

Som forsøg lukkes en af byens mest trafikerede gader delvis af for biler. Bliver det en succes, kan Nørrebro se frem til brede fortove og plads til udeliv.

Der hersker ren junglelov i trafikken på Nørrebrogade, og det er sådan set lige meget om du er til fods, på cykel, i bus eller i bil. Men nu kommer der måske styr på bavianerne. Københavns Kommune har nemlig besluttet at dele af Nørrebrogade i en forsøgsperiode, fra starten af oktober til udgangen af december, skal spærres af med det formål at begrænse biltrafikken i bydelen.

Men udsigten til at det bliver nemmere at komme frem for busser, fodgængere og cyklister imponerer ikke formanden for Handelsstandsforeningen på Nørrebro, Johnny Beyer, der mener at Københavns Kommune har hastet projektet igennem.

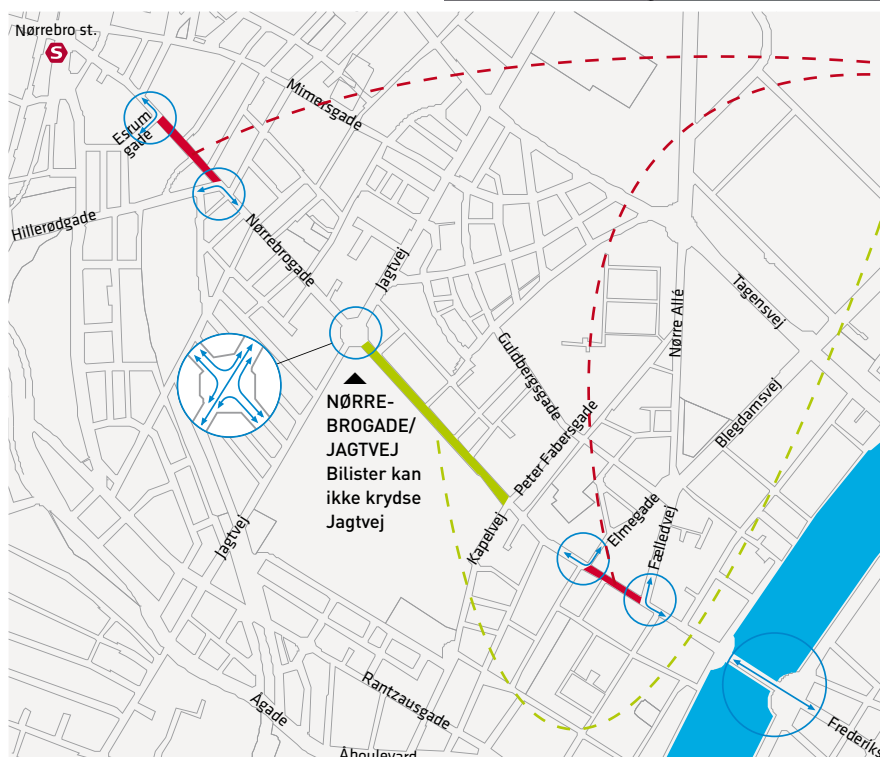
”Der mangler simpelthen et erfaringsgrundlag fra lignende projekter, og vi undrer os over at man fra kommunens side ikke vil lave en ordentlig og tilbundsående

undersøgelse før man tager en så radikal beslutning,” siger han.

Som repræsentant for bydelens butikker frygter Johnny Beyer at langt de fleste forretninger langs Nørrebrogade vil opleve et markant fald i omsætningen når kunderne ikke længere kan køre frem og tilbage med deres varer. Den slags bekymringer har man dog ikke hos Nørrebro Lokalråd hvis formand Anker Pedersen

Biler ingen adgang

Beboere og butiksejere på Nørrebrogade skal jo kunne komme hjem eller læsse varer af, men de må vænne sig til at køre andre veje end de plejer. Ud over den kollektive trafik får kun køretøjer med særlig tilladelse lov til at køre i busgaderne.

▶ CYKEL-/BUSGADER

Her bliver der spærret for biler. Bilister må dreje væk.

▶ ASSISTENSKIRKEGÅRDEN

Her bliver der i forsøgsperioden standsningsforbud, og planen er at fortovet næste år skal udvides med op til tre meter.

◀ DRONNING LOUISES BRO

Bilister kan ikke længere dreje ned ad Nørrebrogade fra søgaderne. Kun ved at køre lige ud fra Frederiksberggade er der adgang.

ser langt flere muligheder end problemer i forsøget.

”Undersøgelser viser at næsten 20 procent af trafikken på Nørrebrogade bare drøner igennem bydelen, og vi synes det er en god måde at stoppe for trafikken på. Samtidig kan projektet være med til at nedbringe luftforureningen,” forklarer han og fortsætter:

”Der er også mange børn i området for hvem det vil skabe glæde at få begrænset trafikken. Samtidig kan projektet hjælpe med til at minimere den lokale pendling, og det kan motivere forældrene til udelukkende at benytte sig af de lokale Nørrebroskoler. På den måde kan begrænsningen af biltrafik måske være med til at skabe bedre integration på den lange bane.”

DEN SAMME SANG

Fra politisk hold lyder også begejstrede ord for projektet, og Teknik- og Miljøborgmester Klaus Bondam afviser blankt kritikken fra Handelsstandsforeningen.

”Vi hørte den samme sang for år tilbage da Strøget blev bilfrit. Med mindre biltrafik bliver Nørrebrogade styrket som et handelsstrøg hvor cyklister, fodgængere og kollektiv trafik får de bedste forhold. De erhvervsdrivende og beboerne med bil skal stadig kunne køre ind i gaden, men alt gennemkørende trafik som i dag er med til at skæmme, belaste og forringe bylivet for de mange der bor på Nørrebro, skal føres uden om byen og ud på de store indfaldsveje,” siger han. ◀◀

NØRREBROGADEFAKTA

- Fra starten af oktober og året ud kører et forsøg med at begrænse biltrafikken på Nørrebrogade.
- Erfaringerne fra forsøget skal indarbejdes i et større anlægsprojekt for hele Nørrebrogade. Formålet er at omdanne gaden til et ’handelsstrøg’.
- Anlægsprojektet er allerede vedtaget, og arbejdet med at gøre forsøget permanent var planlagt til at gå i gang i sommeren 2009. Med det nye kommunale budget vedtaget den 18. september, er det imidlertid udskudt på ubestemt tid.

BRØLEREN FRA SILKEBORG

Hun har kørt motorcykel i tyve år, elsker at kitesurfe og brøle i iskoldt havvand. **Maibritt Saerens** er en kvinde der kræver sin mand, og skuespillerinden der blev landskendt som Søs i 'Krøniken' er ikke bleg for skyde med skarpt efter moderne mænd og kvinder der glemmer hvem de er.

Vinden rusker i vinduerne, hun drikker endnu et glas vand, kaster håret væk fra ansigtet, så hun ikke får det i øjnene, skifter plads, så solen ikke generer.

Da Maibritt Saerens blev kendt som Søs i 'Krøniken', var håret sort. I dag er det rødt. Det plejer at være krøllet, men er blevet farvet så meget at det ikke gider mere.

Hun er 38 år, og som skuespiller ejer man ikke sit hår.

Er du så den offentlige person du gerne vil være?

"Yiiiiihaaaa ..."

Maibritt roterer med sin ene lyserøde cowboystøvle under bordet. Så slår hun mig på låret og sukker mørkt og jysk.

"Åhhhh, jeg er sådan en underlig størrelse. Jeg tror ikke så meget på hele det

her ræs. Jeg tror det hele er en illusion. Jeg har aldrig haft nogen forventninger om at blive tv-stjerne. Da jeg blev færdig på skuespillerskolen, ville jeg lave vigtigt teater. Jeg var medlem af en teatergruppe der hed Brændpunkt. Jeg ville spille i en baggård og belyse menneskets forkvaklethed."

Maibritt er født i Silkeborg.

Da hun kom ind på skuespillerskolen i Århus, var teater det vigtigste i livet. Hun var blandt de otte ud af 800 der blev antaget.

JERNLADIES OG VATPIKKE

Hun begynder at tale om sin nuværende rolle. Hun spiller storesøsteren Katharina i Shakespeare-stykket 'Troll Tæmmes' på Folketeateret. Det handler om mande- og kvinderoller, og selv om det efterhånden er »

Af Gerd Laugesen •
Foto Michael Tonsberg

**“
DER ER IKKE NOGET
MERE FEDT END
AT BADE I ISKOLDT
HAVVAND. OG I
STEDET FOR AT
TRÆDE ET SKRIDT
TILBAGE OG SIGE
UUUUUH HVOR
ER DET KOLDT, SÅ
GÅ DIREKTE UD OG
MØD DET KOLDE
VAND OG BRØL!**

En kvinde skal slippe sin urkraft løs, mener Maibritt Saerens...

en del år siden stykket blev skrevet, mener Maibritt at vi stadig kan lære af det.

"Jeg er glad for at jeg kan forsørge mig selv og at en mand kan lave mad. Men der er kommet fnidder i vores rollesystem. Der er for mange jernladies og vatpikke... jeg mener vatnisser," retter hun og haster videre:

"Det kvindelige er som vejret, det har en omskiftelighed. Mange kvinder føler lykke hvis de mærker en gennemstrømning af energi, følelser og sanselighed, men på tre sekunder kan de skifte, og det er frustrerende for en mand. De brugte jo korset engang for at kontrollere det kvindelige. Korsettet pressede luften op i hovedet på kvinden, så hun besvimede lige så snart hun blev vred."

Maibritt tager en dyb indånding.

"Der er ikke noget smukkere end en kvinde der er bevidst om sin egen urkraft og bærer den som en resurse der kommer nedefra. Katharina har kimen til det, og urkraften kommer frem da hun møder en mand der ikke er bange for at hun spyer ild. Han siger bare at hun er smuk og tager pis på hende, kører hende rundt i manegen. I ham møder hun sit match og tør slippe sin vrede og åbne op," siger Maibritt.

Men Katharina får åbnet sig for lidt af en bralrerøv. Mandefiguren i Shakespeares stykke er nemlig en fuskler der egentlig bare vil have hendes penge.

"Hans udgangspunkt er ren, grådig egoisme, men så vækker hun ham fordi han opdager at han ikke bare kan smide hende hen i et hjørne, og det tænder ham. Han forstår at han ikke skal prøve at styre det kvindelige landskab... men bare iagttage det."

Har en mand ikke sådan et landskab?

"Man siger at det kvindelige er jorden, det mandlige er bevidsthed. De har brug for hinanden til at manifestere sig," siger Maibritt der mener at de fleste moderne kvinder undertrykker deres kvindelige side og i stedet intellektualiserer og lader det mandlige komme til med al sin struktur og orden.

Nu ser hun lidt fortvivlet ud, hun har talt for meget, hun synes hun svæver.

"Det er typisk mig at sige en masse ting på én gang. Du får svært ved at skrive noget, men det vælter rundt med alt muligt;

JEG HAVDE VEL BEHOV FOR PÅ ET UBEVIDST PLAN AT MÆRKE DEN MANDLIGE ENERGI DA JEG KØBTE DEN MOTORCYKEL.

impulser, fornemmelser, sansninger, jeg prøver bare at forklare dig det hele,” siger hun, tager en bid croissant og hælder endnu mere vand fra kanden. Så prøver hun igen:

”Hvis en kvinde skubber energien op i hovedet, mister hun kontakten og kraften, enten flader det ud og dør, eller også eksploderer det. I dag er det ikke kun kvinderne der er kommet i korset, men hele samfundet. Og pludselig går det bersærk og eksploderer – som det skete med de unge på Jagtvej. Den slags energi er et tegn. Vi har sat os selv i en korset-situation. Vi skubber hele energien op til brystet, og hvis der kommer uro i samfundet, besvimer vi, og så skriger vi nede fra gulvet om nogen ikke nok vil få det til at holde op?”

KVINDER ELSKER GOLFRÆNERE

Maibritt er en lille kvinde, spinkel med perlemor på fyldige læber, gråblå øjne, og hænderne er brede og stærke, de kan tage fat.

Maibritt har meget maskulint i sig. Derfor er det vigtigt for hende at hun har en mand der er endnu mere mand. Ellers er der ikke noget samspil, og hun kan ikke åbne op og være kvindelig. Hun har for eksempel en motorcykel, den har hun haft i snart tyve år. Det er også tyve år siden hun og hendes kæreste var sammen sidst. I dag bor hun sammen med ham – barndomskæresten – i en lejlighed på Frederiksberg.

”Jeg havde vel behov for på et ubevidst plan at mærke den mandlige energi da jeg købte den motorcykel,” siger hun.

Jeg har ikke noget kørekort, men jeg kunne godt tænke mig at prøve at køre på motorcykel.

”Det ville også samle dig på en god måde, men du kunne også få den følelse på andre planer.”

Maibritt ser længe på mig som om hun prøver at finde ud af hvilken kur jeg skal på... så kommer det:

”Der er ikke noget mere fedt end at bade >>

...ellers eksploderer hun – eller mister sin kraft og dør ud.

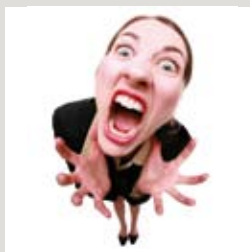

Maibritt Saerens om...

■ KROP OG FØLELSER

Ved siden af skuespilfaget er jeg ved at tage en såkaldt integrativ uddannelse. Det er en træning der har fokus på samspejlet mellem følelser, intellekt og krop. Vi bliver integrative helt ind til organerne, og det kobler vi med det psykologiske og kreative. Jeg vil gerne have at det bliver indført i skolesystemet. Jo mere børn får kontakt med deres åndedræt, krop og følelser, jo mere læring kan de optage.

■ STRESS

De symptomer jeg fik, var: kraftig puls og en ekstrem energi der fiser opad. Du kan mærke bølgerne, mærke det i blodårerne, det er nærmest en konstant adrenalin der kører i kroppen. Jeg sov ikke i tre uger, og så begynder man altså at blive lidt bims oppe i hovedet. Jeg spiste ikke noget, for jeg havde ingen sultfølelse. Jeg har heldigvis en superstærk fysik, de fleste mennesker kolliderer af så kraftige fysiske reaktioner.

■ JULEN

Jeg tager ikke altid hjem til Silkeborg i julen. Jeg er ikke noget julemenneske. Min familie kan godt lide julen, men måske gider jeg den ikke fordi jeg ikke har børn. Jeg bryder mig ikke om det gaveræs. Jeg kan godt lide at købe gaver til min familie fordi jeg holder af dem, men nogle gange giver jeg midt-dage i stedet. Det handler jo om nærhed og kontakt.

■ HÅR

Mit hår er mellembloodt, men for et år siden blev det afbleget. Så blev jeg sort-håret i 'Blodbryllup' og så rødhåret i 'Forbrydelsen'. Så blev det lyst igen på grund af solen, og i 'Troid Tæmmes' ville de gerne have det farvet rødt. Men når håret er blevet afbleget og farvet så mange gange, står det helt åbent, ødelagt og tørt hen, så jeg ville farve det hos min egen frisør. Det var bare ikke rødt nok, så jeg gav dem lov til at farve det med rød skyl-

lefarve, så blev det en mellemting mellem postkasserødt og pink. Det går ikke når jeg skal filme, så jeg fik det farvet tilbage igen af min egen frisør. Nu sidder mit hår i bundter og lider, og teateret har måtte anskaffe mig en paryk.

– "Da jeg sad på lokum og så hvordan det blæste, blev jeg helt syg i hovedet," fortæller Maibritt der kitesurfer af kærlighed til kæresten.

FOLK TRØR JEG ER MEDIELIDERLIG. DE VED IKKE JEG HAR SKREVET UNDER PÅ EN KONTRAKT OM AT JEG SKAL INTERVIEWES.

i iskoldt havvand. Og i stedet for at træde et skridt tilbage og sige uuuuuh hvor er det koldt, så gå direkte ud og mød det kolde vand og brøl!"

Hun har ranket sig op i stolen.

Sådan er jeg slet ikke...

"Man kunne jo prøve, så kunne det være man opdagede nogle resurser indeni for helvede! Vi bruger kun tyve procent af vores resurser."

Jeg bliver nødt til at bruge dem til noget andet, det er derfor jeg ikke er skuespiller.

"Der er en grund til at kvinder elsker golftrænere. De fortæller kvinden hvad hun skal, og så kan hun slappe af, åbne op og følge det her *flow* som hun elsker. Men han skal ikke prøve at manipulere eller undertrykke hende, det skal være som en klarhed i rummet. Så tør hun godt træde tilbage."

Hun tøver lidt, synes hun gentager sig selv, taler over sig, siger for meget. Maibritt

brøler i virkeligheden slet ikke altid, og hun skal tisse. Da hun vender tilbage, spørger jeg om hun ikke skal tilbage til Silkeborg.

"Nej, det skal jeg ikke."

Punktum.

"Det blæser tolv sekundmeter udenfor, du skal vide hvor stor en ofring jeg gør for at sidde her. Jeg kitesurfer, og da jeg sad på lokum og så hvordan det blæste, blev jeg helt syg i hovedet."

Hun rømmer sig lidt... gentager... "sad på lokum" som om hun tager det i sig igen, så siger hun mildt:

"Jeg surfer på grund af min kæreste, han elsker at surfe, og jeg gør det af kærlighed."

ÆRKEJYSK LYKKE

Hun snupper en croissant, hiver et stykke af den med det yderste af den venstre hjørnetand. Så spiser hun hurtigere.

Maibritt kan egentlig bedst lide at læse

om almindelige mennesker, hun hader at læse om kendte og kender interviewet ud og ind.

"Folk tror jeg er medieliderlig, de ved ikke jeg har skrevet under på en kontrakt om at jeg skal interviewes."

Hun taler endnu mere jysk. Måske fordi det er et ømt punkt, og måske fordi hendes kæreste også er jyde. Det har været svært at holde fast i rollen som eksempelvis den benhårde Hellerup-journalist i tv-serien 2900 Happiness når man oplever ærkejysk happiness i privatlivet.

Maibritt har spist sin croissant, jeg har en halv tilbage, den ligger på tallerkenen mellem os. Hun tager croissanten op, propper halvdelen ind i munden og bider til.

Du tog en bid af min croissant?

"Har jeg spist min?"

Hun brøler af grin.

"Vil du have noget mere?" >>

Maibritt Saerens CV

- Maibritt Saerens er født i Silkeborg den 25. maj 1970.
- Hun bor på Frederiksberg i København sammen med sin kæreste.
- Uddannet fra skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1999.
- I 2000 modtog hun Årets Reumert/Talentpris. Fik sit store folkelige gennembrud i tv-serien 'Krøniken' (2003-2006). Hun har også spillet med i blandt andet tv-serierne 'Forbrydelsen' og '2900 Happiness'.
- Til efteråret skal hun spille med i DRs nye tv-serie 'Livvagterne'.
- Til og med 18. oktober spiller hun Katharina i Shakespeare-stykket 'Trolde Tæmmes' på Folketeatret.

→ Maibritt Saerens coacher unge skuespillere der står foran deres store gennembrud. Pas på jer selv og husk at det er en illusion, lyder det fra kvinden der var lige ved at blive 'Søs' i virkelighedens verden.

Hun strækker det tilbageværende stykke hen mod mig, jeg ryster på hovedet, og hun siger at min kjoles farve klæder mig, jeg roser hendes pink cowboystøvler. Hun har også en poncho med.

SØS FRA KRØNIKEN

Vi er tavse. Der går et halvt minut. Maibritt leger med træperlerne om halsen. Hendes kæreste har købt dem i Beijing af en munk.

Hvornår flyttede du fra Silkeborg?

"Jeg tog til Australien da jeg var 16 år. Jeg arbejdede på en farm og skar selleri og vandgræs. Jeg fik igler som jeg skulle sætte ild til med tændstikker. Jeg var bare en lille dansk pige som de andre fik respekt for fordi jeg knoklede. Jeg fik også kørekort. Jeg vil gerne tilbage igen. Jeg har ikke været der siden."

Maibritts storebror er konsulent, hendes storesøster er tandtekniker og har to børn. Og hun har altid kunnet mærke at hun var lillesøster.

"Jeg fik hurtigere lov til at gå i byen fordi jeg havde mine søskende til at passe på mig. For ikke så lang tid siden spurgte jeg mine

forældre hvordan det kunne være at jeg fik lov til at tage til Australien i så ung en alder. Mine forældre svarede bare at det ville jeg jo."

Folk må stadig kunne huske dig som lillesøsteren Søs i 'Krøniken'?

"Søs er ikke en del af min hverdag. Folk er begyndt at glemme hende. Jeg var også så stilet dengang. Af og til er det måske en mand der smiler til mig på den der måde hvor man tænker: 'Nå okay', eller også bliver jeg spurgt: 'Har vi ikke gået i skole sammen?' Det kan jo godt være, og man kan jo heller ikke sige: 'Nej, du kender mig nok fra fjernsynet', så jeg siger tit: 'Jeg ved ikke lige...'"

FANGET I ROLLEN

Da Maibritt var omkring 30, begyndte hun at fordybe sig i det at være menneske. Hun søgte indad. Hun fik lyst til at stille spørgsmålet helt enkelt: "Hvem er jeg?"

Måske brød hun igennem som skuespiller et par år senere, hun husker det ikke sådan. Der er sket så mange ting – ikke bare karrieremæssigt.

Hvad skete der da du blev offentlig?

"Det er det jeg lige har coachet de unge skuespillere om ude i Danmarks Radio. Om lidt skal de eksponeres til DRs nye serie 'Livvagterne'. Der sker et skift fordi du går fra at være det du mener er din essens og personlighed, til at lave en rolle som du bliver eksponeret så kraftigt i at du risikerer at miste dig selv. Krøniken blev alligevel set af over 50 procent af befolkningen. Der er rigtig mange mennesker der vil have noget af dig. Du lægger noget af dig selv ud i den offentlige sfære. Folk begynder at få en mening om dig, og man skal passe på sig selv. Hvis jeg ikke holdt fast i min egen kernefølelse, røg jeg med på den energi og blev 'Søs' i virkeligheden. Der er rigtig mange der bliver eksponeret som får en identitetskrise, og det kan give en dyb depression. Lige pludselig bliver du et billede der ligger ude i offentligheden mere end det du reelt er i din kerne."

Hvad er dit råd til skuespillere der skal promoveres?

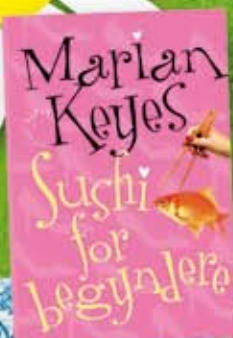
"Vi bærer alle sammen i større eller mindre grad rundt på et eller andet form for svigt, og der ligger et kæmpe sug i dét at blive bekræftet af offentlig opmærksomhed. Men hvis du ikke ved at det er en fucking illusion, bliver du fanget når det forsvinder, og du er blevet identisk med en rolle der ikke længere er der." «

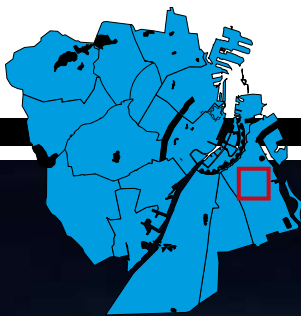
MARIAN KEYES ER TILBAGE, STÆRKERE END NOGENSINDE!

Alle kan huske, hvor de var, da de hørte, at politikeren Paddy de Courcy skulle giftes, men for fire kvinder er nyheden særlig stor: sladderjournalisten Grace, hendes søster Marnie, som hemmeligt elsker Paddy, Paddys kæreste Lola – og så selvfølgelig hans kommende brud, Alicia ...

Køb den hos din boghandler eller på
www.cicero.dk

Udkommer
10. oktober
Vejl. pris
299,95

FRA LORTE-Ø TIL KULTUR-Ø

Nyt musiktorv på Amager skal binde bydelen sammen med masser af musik, idræt, teater og caféstemning.

Engang i tidernes morgen blev hele byens afføring deponeret på Amager – deraf øgenavnet lorteøen. Men der er sket mangt og meget siden Amager fungerede som Københavns fællestoilet, og øen kan efterhånden lukke munden på de fleste fordomme. Først kom Ørestad i vest, siden hen Strandparken i øst – og nu kommer så et helt nyt, kulturelt flagskib i området omkring Amagerbrogade.

Projektet hedder Musiktorvet, og det skal forvandle den kedelige parkeringsplads foran Amager Kulturpunkt og musikstedet Amager Bio til et overdækket torv med blandt andet udendørs scene og café. Og hos en af projektets initiativtagere og mangeårige leder

af Amager Kulturpunkt, Jesper Nordahl, er begejstringen ikke til at tage fejl af.

”Det her projekt kommer til at betyde meget for det gamle Amager. Bæltet inde imellem Ørestad og Strandparken har i høj grad været forsømt,” siger han.

EN LOKAL DRØM

Musiktorvets historie begynder i 2005 da en gruppe borgere i Øresundsvej-kvarteret bliver enige om at formulere deres vision for et lokalt samlingspunkt på Amager. Den drøm er siden vokset til et reelt projekt, og nu er vinderen af en arkitektkonkurrence for området fundet.

Valget faldt på tegnestuerne Witraz

Arkitekter og Effekts forslag der er båret af en idé om at knytte de eksisterende kulturinstitutioner på stedet sammen og skabe et nyt kulturcenter. Projektet er delt op i tre områder – Pladsen, Dagligstuen og Plænen – der tilsammen skal være hjemsted for alt fra musik, teater og idræt til cirkus og caféstemning.

”Man knytter så at sige forskellige kulturfunktioner i området sammen og skaber et multisted for alle aldersgrupper. Projektet giver virkelig mulighed for at arbejde på tværs af funktioner – med musik som det helt store omdrejningspunkt,” fortæller medlem af arkitektkonkurrencens dommerkomité, Helmer Støvlebæk.

MUSIKTORVET FAKTA

- Musiktorvet kommer til at ligge på adressen Øresundsvej 6 – lige ved siden af musikstedet Amager Bio.
- Projektet er blevet til som en del af 'Områdefornyelsen i Øresundsvejkvarteret' – et beboerstyret byfornyelsesprojekt finansieret af Københavns Kommune og Velfærdministeriet.
- Man håbede på at gå i gang med at bygge i løbet af 2009. Pris: 45 mio. kr. I budgetforliget mellem S, V, K og DF indgået den 18. september er der dog ikke afsat midler til arbejdet i 2009. Først i 2010 er der afsat i alt 15 mio. kr. til området.

Pladsen

Udendørs koncerter, teaterforestillinger og cirkus er bare nogle af de ting der kan arrangeres på Musiktorvets udendørs scene, 'Pladsen'.

"Det er et projekt der er rundet af brugerinitiativer fra dag ét, og med en idé om at musik kan holde sammen på tingene. Nu følger så realiseringen, og her er det vigtigt at borgerinddragelsen fortsætter ufortrødent," siger han.

Men det koster at lave et nyt kulturcenter. I alt skal der bruges 45 millioner kroner, men der er indtil videre kun skaffet 10 millioner. Det tager dog ikke modet fra leder af Amager Kulturpunkt, Jesper Nordahl:

"Finansieringen ser overbevisende ud, og der blæser gode politiske vinde omkring projektet. Nu skal Københavns Kommune bare til lommerne." <<

Dagligstuen

'Dagligstuen' skal være et mere intimt byrum med borde og bænke og stemningsfuld belysning. Sammen med 'Pladsen' og 'Plænen' knytter den området med blandt andet spillestedet Amager Bio, Røde Kro Teater og Børnekulturhuset Ama'r sammen til ét kulturcenterum.

49 MILLIMETER FRA '69

Kan statistiktabeler parre sig?

Stil uret tilbage til 1969. Det er året schweiziske Breitling opfinder det første selvoptrækkende chronograph-ur – det er sådan et der også kan fungere som stopur og typisk har tre små skiver sat ind på hovedskiven. Hop frem til oktober 2008, og du kan erhverve dig selvsamme lille revolution igen. Breitlings nye Chronomatic 49 er nemlig en replica af uret fra '69 og har samme velvoksne

proportioner: Tallet 49 henviser til skivens diameter!

Den slags dimensioner er dog ikke helt unormale for Breitlings ure der er kendt for at være store og maskuline og særligt er elsket af teknik-buffs som også godt kan lide at det hele er lidt elegant. Designet er på samme tid enkelt og fuldt af tekniske detaljer. Et Breitling er hvad der kommer ud når en voluminøs statistiktabel parrer sig

med en sortklædt designstuderende med hornbriller.

Chronomatic 49 er indtil videre det største ur i Breitlings kollektion. «

□ Breitling Chronomatic 49
I butikkerne nu
Pris: 48.370,-

ROBOT TIL BENENE

Sarah Becker broderer fordi hun ikke kan lade være.

Der er langt fra mormors korssting og broderede klokkestrengene til den robotfigur af Swarovski-sten som designeren Sarah Becker har syet på Gubis store puf. Hun er en af fem formgivere som det danske møbel- og lampebrand har bedt om at fortolke nogle af deres klassiske designs. Resultatet er en serie såkaldte GUBI-værker hvoraf Beckers Puf altså er et af dem.

Sarah Becker har broderet for store mode-

huse som Christian Dior og John Galliano i Paris. KBH fanger hende på Amager hvor hun i skrivende stund sidder og knokler på Gubi-puf nummer to. Hun vil nødig svare på hvor lang tid det tager hende at brodere en puf, for hvis hun begynder at regne sine arbejdstimer ud, skriger de til himlen at hun skal finde et andet job. Sarah broderer fordi hun ikke lade være. Og hun syr alt i hånden. Lim og andre lappeløsninger er bandlyst hos den 36-årige designer. Det har sin pris.

"Jeg er ekspert i at få bulne fingre og blodforgiftning," fortæller Sarah der nogle gange har så ondt i fingrene om morgenen at hun ikke kan vaske en kop op.

Alle fem værker kan opleves – og købes – hos Gubi på Østerbro frem til 23. december. <<

□ Sarah Becker Puf for Gubi
Gubi Showroom, Klubiensvej 7-9, Frihavnen
Pris: fra kr. 50.000,- pr. Gubi-værk.

- 1.
- 2.
- 3.

Dommerne sagde

1.-PLADS

Uden titel, Ruben Christensen

Fordi det er originalt og overraskende. Kontrasten mellem natur og skibsindustri er stemningsfuldt fortolket, og billedet pirrer nysgerrigheden. Man får lyst til at gå på opdagelse.

2.-PLADS

Farvekontraster, Sonia D. Kirkaldy Nielsen

Et flot komponeret billede der nærmest ligner et abstrakt maleri. Opgaven er løst med stort overskud og humor.

3.-PLADS

Kulkran, Jeppe Engelund Knudsen

Et æstetisk billede der både i valg af motiv og sort-hvid spiller på idéen om kontraster.

KONTRASTER

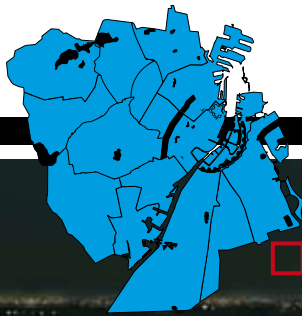
Fotovinder flyver over byen

Københavns Nordhavn ligner noget af en anden verden. Gamle kulkraner og rustramte skibscontainere troner klods op af faldefærdige træerønner. Forladte industrigrunde ligger hen som ensomme filmkulisser, og naturen æder sig

langsomt men sikkert ind på skrotbunker af jern. Med andre ord et interessant sted at fotografere, og det er netop hvad By og Havn har opfordret københavnere til at gøre med en fotokonkurrence. Opgaven lød på at fortolke Nordhavns mange kontraster, og de

bedste billeder blev fundet den 17. september. Magasinet KBH sad i dommerpanelet, og her er de tre vindere. <<

Arrangeret af By & Havn, www.byoghavn.dk
1.-præmien var en helikoptertur over byen

Det tager ikke mere end tyve minutter at komme fra bil til fly når man skal igennem Terminal A. Den nye *no-nonsense* terminal har ingen venteområder og gates, og man tjekker ind hjemmefra.

TREKANTET LAVPRIS

Check-in skrankerne er droppet, og der bliver ingen kø ved security, lover nyt terminalkoncept til lufthavnen i Kastrup.

At bevæge sig rundt i en lufthavn kan tage evigheder: Parkering, check-in, lange securitykøer og ikke mindst et hav af butikker. En typisk, moderne lufthavnsbygning er mere Field's end flyvning, men sådan behøver det ikke at være. Ikke hvis det står til tegnestuen Gottlieb Paludan der har designet en nyt dansk terminalkoncept – en såkaldt *no-nonsense* terminal.

”Vores mål har været at skabe en terminal der er enkel og effektiv. Luftfart er blevet en dagligdagsforeteelse, og man er i høj grad selvhjulpnen. Det her er en terminal der er skræddersyet til netop de behov,” fortæller arkitekt og kommunikationschef i Gottlieb Paludan, Sten Sødring.

HELT UDEN KØ

Den nye bygning, Terminal A, har form som en trekant, og det er ikke tilfældigt. Formen

breder i følge Sten Sødring bygningen ud i takt med at behovet for plads og service sti-

ger, og så signalerer den gennemsigtighed og overskuelighed – helt i overensstemmelse med konceptet.

”Trekanten betyder at der eksempelvis ikke findes noget venteområde eller nogen 'lange fingre'. Man er altid checket ind hjemmefra, og derved undgår vi de pladskrævende check-in skranke. Man parkerer sin bil lige uden for bygningen, går derefter så at sige ind i spidsen og afleverer selv sin bagage umiddelbart efter. Herefter videre til security som befinder sig et godt stykke nede i den bredere del af bygningen. Dernede er der plads til et rigeligt antal securitysluser, og køer skulle derfor gerne helt kunne undgås,” forklarer han.

Når man er nået igennem terminalens security, går man direkte ud til ventende busser der fragter passagererne ud til flyene. En proces der alt i alt fra bil til fly ikke må tage mere end tyve minutter. «

TERMINALFAKTA

- Terminal A er målrettet lavprislejerskerne der står for en stadig stigende andel af flytrafikken.
- 2.000 nye parkeringspladser oprettes i forbindelse med terminalen. Prisen for at stille bilen bliver 200 kr. pr. uge.
- Planen er at Terminal A skal stå færdig på lejede arealer hos Københavns Lufthavn til efteråret 2010, men det er endnu uvist om Københavns Lufthavn er med på idéen.

KAFFE I HÅNDEN

Gammelt er godt

Denne maskine har mange års erfaring med at lave espresso. Klassikeren La Pavoni Europiccola blev kreeret helt tilbage i 1961 og er verdens ældste elektriske espressomaskine til hjemmebrug. Når det er old school, er

det også manuelt, og derfor styrer du selv espressoens *crema* med det store vægtstangshåndtag.

Pris: 3.300,-
Østerlandsk Thehus, Nørrevoldgade, Kbh K

Han og Hun

Så er det slut med brændte lårbaser når kaffen skal nydes på sengen. De varme varer kan nemlig stå solidt plantet på sengebordet med dette sæt. Espressokoppen med tilhørende underkop er tænkt som et han- og hunstik

hvor underkoppen spidder koppen. Smart.

Pris: To kopper med underkop 250,-
Inspiration m.fl.

Foto: Kaspar Busch

Handpresso

Det kan være noget af en udfordring at lege barista på hjemmefronten hvis køkkenbordet er alt for småt og espressomaskinen alt for stor. Men med denne Handpresso Wild kan du få en stor smagsoplevelse uanset hvor lille din hybel er.

Pris: 995,-
www.coffeesystem.com

Lækkerier

Der er forskel på kaffe. Disse bønner er fra Quebredón i Colombia hvor bønderne kun koncentrerer sig om én sort kaffetræer, og det betyder kvalitet. Bønnerne er vasket og soltørret og smager let syrligt med et strejf af nød.

Pris: 250g for 53,-
Kontra Coffee, Dag Hammarskjølds Alle, Kbh Ø

▲ Mr. Oscar

Har du travlt og ondt i pengepungen, så frygt ej, for denne herre er både billig og dygtig. Hans fulde navn er Nuova Simonelli Oscar, og han kan multitaske. Med indbygget varmeveksler kan man nemlig brygge kaffe og steame sin mælk på samme tid. Det kan man på mange maskiner, men ikke på særlig mange til Oscars pris.

Pris: 5.495,-
Risteriet, Studiestræde 36, Kbh K

▲ Forstoppelse

Skal du af med dit kaffegrums, så hold dig fra vasken. Concept Arts Knock-Box er en fiks lille kaffeskraldespand som du roligt kan slå den brugte kaffe ned i. Pæn at have stående fremme, og du undgår at tilstoppe dit afløb. Så bank bare løs.

Pris: 200,-
www.moccalounge.dk

▲ Kværn den kaffe

Smid en håndfuld bønner i kaffekværnen, lad duften af friskmalet kaffe sprede sig i stuerne mens du tænder op under espressomaskinen, smider et tæppe i yndlingsstolen og gør klar til en time i selskab med hjemmebrygget kaffe og en god bog.

Pris: 5.000,-
Østerlandske Thehus, Nørrevoldgade, Kbh K

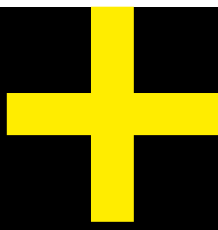
Stilig stål▶

Bare fordi man er lækker, behøver man ikke være dum. Denne tyske godbid i rustfrit stål hedder Mechanika III, og ud over at være iklædt labert retrodesign har den en kedel på 2,1 liter og kan derfor steame op til en hel liter mælk uden problemer. Espressomaskinens Rolls-Royce, kalder nogen den, og næsten 24 kg vejer den.

Pris: 12.495,-
Risteriet, Studiestræde 36, Kbh K

TOP

VÆLG 6 STEDER ELLER FÆNOMENER I KØBENHAVN

3 der topper
3 der flopper

CHRISTIANSHAVN

Er mit kvarter når jeg er i København. Kanalerne, arkitekturen, de brostensbelagte gader og de gamle huse skaber en helt unik atmosfære. Her er historie, her er hyggelige værtshuse som fx Eiffel Bar, og så er jeg vild med christianshavnerne – det er spændende og åbne mennesker som er nemme at snakke med.

CYKLERNE

Jeg tror København er én af de byer i Europa hvor flest mennesker cykler. Det sviner ikke, det støjer ikke, det giver folk motion – og først og fremmest er det en fantastisk måde at opleve sin egen by på. Jeg har også lagt mærke til at mange københavnere udsmykker deres cykler. Sådan gør vi ikke i Bjert, men jeg synes det er festligt.

FÆLLEDPARKEN

Københavns svar på Central Park. En regulær folkepark som er til for at blive brugt. Her kan du spille fodbold, du kan grille med vennerne, og du kan dele en flaske vin med kæresten. Og så er der plads til både skatere, og pensionister der spiller petanque.

FLOP

MARIA KIRKEPLADS

Udsultede narkomaner på jagt efter det næste fix og kvinder der sælger sig selv og må aflevere pengene til skumle bagmænd. Jeg bliver altid i dårligt humør når jeg passerer Maria Kirken på Vesterbro. Her er virkelig samlet megen menneskelig lidelse. Tænk, at vi som samfund ikke gør mere for at hjælpe de folk på fode.

BOLIGPRISERNE

Det er alt, alt for dyrt at bo i København. Lejlighederne er blevet så dyre at folk med almindelige indtægter ikke længere har råd til at købe lejlighed i byen, og billige lejligheder er der desværre alt for få af. Det er skidt for København. En by hvor der kun er plads til de velhavende bliver en meget kedelig by.

Foto: Jacob Bøker

KALVEBOD BRYGGE

Her har man fyldt havnefronten med firmadomiciler og dyre hoteller. Resultatet er at man har fået et trist, øde og menneskeforladt sted uden charme. Det kunne ellers være så godt. Tag bare et kig over på Islands Brygge hvor der er havnebad, medborgerhus, græsplaner, mennesker og liv!

Af Villy Søvndal, 56 år

MF og formand for SF

Design din by

"Hov, hov" var Kristina Jordt Adrsersens første tanke da hun fik at vide at det var beboerne selv der havde lavet den nye park hun havde arbejdet på så længe. Men faktisk var det et bevis på succes, for Mutoxia vil have os til selv at designe med når København ændrer sig.

Af Nanna Mogensen •
Foto Ty Stange

SERIE | **ARKITEKTUR**
DE TEGNER KØBENHAVN

MUTOPIA

– Det er Mutoxia der udvikler Københavns nye centrum for kreative sjæle, hipsters og wannabes: Købbyen.

MUTOPIA

Mutopia er en sammentrækning af mutation og utopi.

Tegnestuen blev dannet i 2004 af arkitekterne Serban Cornea og Kristina Jordt Adersen. Mutopia holder til på Njalsgade 74 i de gamle KUA-bygninger på Amager og har seks ansatte ud over de to stiftere.

HAR RESPEKT FOR

DRs nye koncerthus
(indvies 17. januar)

Vi har hverken traumer i forhold til stedet eller farverne,” udbryder Serban smilende, mens hans hånd slår et stort sving ud mod lokalets brune døre, gulve og paneler. Ellers er der ikke meget tilbage af KUAs mudderfarvede halvfjerdserrånd. Grundlæggerne af tegnestuen Mutopia, Serban Cornea og Kristina Jordt Adersen, har så absolut gjort deres for at de mange rum på første sal skal være inspirerende og imødekommende. Nye skriggrønne borde udgør en ø midt i det store møderum, og orange Ikea-stole giver en fin kontrast til de lilla skamler i hjørnet. Selv slikket i skålen foran på bordet har pangfarver.

”Og vi har altid været glade for at være herude,” forklarer Kristina og fortsætter:

”Vi er i et spændende område, og KUA er faktisk en af de ældste aktører i Ørestad Nord overhovedet.”

Serban bryder begejstret ind:

”Vi kan se kraner herfra. Det kan jeg godt lide. Det er tegn på at der sker noget herude.”

KØBENHAVNS RØVHUL

Situationen er altså for alvor ved at ændre sig for de gamle universitetsbygninger på Njalsgade og for Amager i det hele taget. Området, der før er blevet beskrevet som Københavns røvhul, er simpelthen gået hen og blevet cool, og faktisk har Mutopia netop afsluttet et projekt i Urbanplanen midt på Amager. Stedets grå betonkomplekser har fået små opholdssteder og legepladser, og beboerne er begejstrede for det nye design. Men hvordan bar Mutopia sig ad med at finde ud af hvad beboerne i det 'socialt tunge' område ville have? Svaret er *User Focused Design*.

”Vi har udviklet en del softwareredskaber til at kortlægge brugernes behov,” forklarer Kristina og fortæller at Mutopia fx har fremstillet de to program-

VORES KBH-DRØM

Vi beder alle seriens deltagere komme med deres bud på et drømmeprojekt i København.

DESIGN DIN BY

Københavnere skal selv have lov til at designe med når byen udvikler sig, og det skal Mutopias designprogrammer give dem mulighed for. Her en vision for to tårne på Krøyers Plads og et campus i Ørestad Nord vist i tegnestuens nyeste program U_Build.

FOLK DER IKKE ER VANT TIL AT UDTRYKKE SIG I ORD OM BYRUM OG ARKITEKTUR KAN VIA VORES SOFTWARE UDTRYKKE SIG... VISUELT.

mer Playcer og Playspace der bedst kan beskrives som en slags 'demokratisk software'. Beboerne kan nemlig selv gå ind og 'designer med' på projektet fra deres computer derhjemme. Mutopias software har ligget gratis på internettet under hele planlægningen af fx Urbanplanen, og tegnestuen har løbende indsamlet og vurderet alle de forslag der er blevet indsendt via folks hjemmecomputere. Og det har i følge Kristina været en stor succes.

"Folk der ikke er vant til at udtrykke sig i ord om byrum og arkitektur, kan via vores software udtrykke sig på en anden måde – nemlig visuelt," forklarer hun, og Serban supplerer:

"Det kan også være svært at have en vedvarende dialog med folk. De har ofte meget travlt, og så kommer de fra mange forskellige baggrunde."

Kristina stiller sin kaffekop blandt de mange illustrationsskitser der fylder hele bordet.

"User Focused Design er simpelthen vores fælles værdisæt i firmaet," slår hun fast med bestemthed i stemmen.

"Det går igennem alle vores projekter fordi vi gerne vil have at arkitektur og byplanlægning bliver mere demokratisk uden at det går på kompromis med det arkitektoniske udtryk."

EGENTLIG EN KOMPLIMENT

Ud over Urbanplanen har Mutopia også benyttet sine ideer om User Focused Design i den nye park i Ørestad, Byparken, der blev indviet i sommer. I projektet benyttede man ikke software, men en række workshops med de kommende brugere af området.

"Folk fandt sammen i små interessegrupper alt efter deres ønsker for parken," forklarer Kristina og fortsætter:

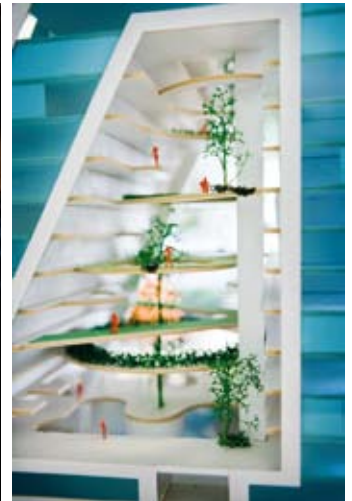
MUTOPIA PROJEKTER

MUTOPIA har siden 2007 udarbejdet en såkaldt helhedsplan for Den Hvide Kødby i København. Mutopias opgave er blandt andet at omdanne stedets infrastruktur, byrum og fremtidige funktioner. Desuden er tegnestuen også i gang med at udvikle nyt interaktiv byggesoftware, og så står Mutopia bag et stort bæredygtigt bolig- og erhvervsbyggeri der skal opføres i Ørestad (herunder).

Cloud kalder Mutopias deres forslag til et bæredygtigt bolig- og erhvervsbyggeri i Ørestad Syd. Projektet er under udvikling.

De små opholdssteder og legepladser i Urbanplanen er blevet en stor succes.

Den nye 'Byparken' i Ørestad City er tegnet af beboerne og Mutopia i skøn forening.

”
MANGE
UDLÆND-
INGE DER
BESØGER
DANMARK
OMTALER
ALTID DEN
INDRE BY
I KØBEN-
HAVN SOM
'PÆN' OG
'FIN' FORDI
DEN ER
ENSARTET,
MEN DET
ER JO SLET
IKKE DER
TINGENE
SKER.

”Nogle ville have en café og andre beachvolley.” I sin endelige udformning består Byparken af en række små øer med forskellige temaer. Nogle steder er skabt til leg, andre til afslapning eller teater.

”Mens vi byggede derude, var folk hele tiden henne i parken for at se hvor langt vi var kommet,” fortæller Serban.

”De kommenterede også det vi havde lavet, og de bedømte det meget bramfrit,” smiler han, mens han ser hen mod én af mange projektplancher der står overalt i det store lokale.

Det intensive samarbejde mellem brugere og arkitekter endte med at gøre folk i Ørestad så glade for Byparken at de udviklede en stærk ejerskabsfølelse for den.

”Til indvielsen af parken snakkede jeg med en beboer som fortalte mig at det faktisk var beboerne der havde lavet parken,” forklarer Kristina og smiler:

”Vedkommende vidste tydeligvis ikke hvem jeg var, og først tænkte jeg ’hov hov’, men egentlig var det jo en stor kompliment. Beboerne følte virkelig at det var blevet deres park.”

VÆK MED DÅRLIG KANTINEKAFFE

Og ligesom Ørestads beboere har gjort parken til deres, har tegnestuen gjort de gamle universitetsrammer til sine. De to stiftere af Mutopia rejser sig og

giver KBH's udsendte en rundtur i de lokaler der før husede lektorer og elever fra Litteraturvidenskab.

Væk er både lugten af de studerendes angstsved og den dårlige kantinekafe. Luften hos Mutopia er frisk, og man har indrettet tekøkken og hyggepladser. Stedets mindste lokaler fyldes ikke længere af de ph.d-studerendes bøger og skriveborde. Her har Mutopia i stedet lavet modelværksted og fotorum. Men går det an med al den fornyelse? Kan Amager og resten af København overhovedet følge med når alt forandres?

”Jamen, de steder i København der er mest interessante, er dem der ikke er helt færdige endnu,” siger Kristina og fortsætter:

”Det er de steder hvor der er en udvikling i gang – fx på Amager. Jeg synes at Amager er superfed fordi bydelen har det hele, lige fra glas- og stålbygninger som IT-Universitetet til de helt hverdagsagtige nede-på-jorden-boliger.”

”Det med Amager ligger i det hele taget meget godt i forlængelse af vores interesser,” uddyber Serban.

”Vi er ikke særlig interesserede i steder der er homogene. Mange udlændinge der besøger Danmark omtaler altid den indre by i København som ’pæn’ og ’fin’ fordi den er ensartet, fortæller han.

”Men,” slutter Serban, ”det er jo slet ikke dér tingene sker.” ◀

DVD - Blu-ray - Spil - CD - VHS

Besøg os døgnet rundt på www.dvdcity.dk

MEGASTORE Vestergade 14 (ved Strøget og Rådhuspladsen)

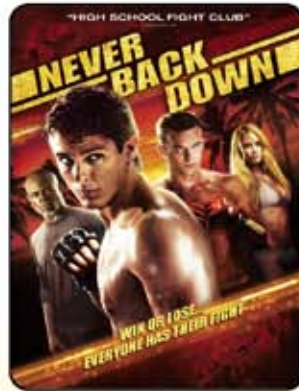
DVDCITY
VideoNetto

Vi har 10 x flere film på lager end andre butikker i byen.

Container Udsalg - fyldes op med brugte DVD'er hver søndag.

Vi har masser af billige VHS film.

AISHA THORSEN

32 år. Sangerinde og iværksætter. Somalisk far og dansk mor. Har netop udgivet sin første plade med duoen Nomadix og arbejder med omsorgssvigtede børn og unge. Bor i Valby men drømmer om idyl på landet.

JEG HAR ALDRIG FØLT MIG MINDRE VÆRD MEN KAN GODT HUSKE DEN DER FORNEMMELSE AF AT BLIVE KIGGET PÅ.

Jeg var 14 år og gik på efterskole da jeg fandt ud af at jeg ville synge. Jeg fik masser af anerkendelse for det, og så fik jeg jo endnu mere lyst til det. Efter efterskolen flyttede jeg til København sammen med en veninde, og jeg startede på HF. Men jeg savnede musikken så meget at jeg hoppede fra skolen efter at jeg havde gået der i halvandet år. Det gav mig mulighed for at dyrke musikken 100 procent.

Så begyndte jeg at synge kor for Savage Rose i 1999. Jeg blev venner med Thomas og Annisette (Koppel red.), og de har inspireret mig meget. På turnéerne lærte jeg en hel masse og begyndte at tjene penge på musikken, men med tiden blev jeg mere og mere overbevist om at jeg ville fokusere på min egen musik.

Nomadix-pladen har været under opsejling i tre år nu. Det har været en lang rejse med interesse fra forskellige producere og pladeselskaber, men vi besluttede til sidst at starte vores eget pladeselskab og lave det hele selv. Pladen hedder 'Tracks of the Wanderer' og handler om den der går sin egen vej og føler sig udstødt. Det er de skæve eksistenser der interesserer mig. Jeg har selv følt mig som én der stikker ud. Jeg har aldrig følt mig mindre værd, men kan godt huske den der følelse af at blive kigget på. Jeg tror bare jeg altid har smilet mig igennem det.

Jeg har haft alle mulig mærkelige jobs, men mit første rigtige arbejde var for Kirkens Korshær på Mændenes Hjem. Jeg har altid været tiltrukket af at hjælpe andre og har også arbejdet i Mariatjenesten som frivillig og på et andet frivilligt projekt for hjemløse.

Jeg har faktisk startet mit eget firma. Det hedder Ungekompaset og handler om at være der for unge der er blevet omsorgssvigtet. Jeg fungerer som støtte-kontaktperson og laver alt muligt lige fra at hænge ud med dem, gå til træning med dem og være venindeagtig. Jeg lærer dem også helt basale ting som at købe ind, finde ud af at fungere alene i en lejlighed og få økonomien til at hænge sammen. Jeg holder dem lidt i ørerne.

Unikke Stemmer er et undervisningsprojekt jeg har sammen med min veninde. Det går ud på at lære unge piger, primært med anden etnisk baggrund, at finde deres egen stemme i et fællesskab hvor vi snakker om drømme og forventninger. Projektet er bygget op som en workshop der strækker sig over to dage og ender med at pigerne skriver en tekst om deres historie. Den indspiller vi så som en sang.

Min drøm er at få lov til at lave det jeg laver nu, men også hele tiden at videreudvikle mig selv og mine projekter. Jeg elsker at kombinere de to verdener, for jeg synes de supplerer hinanden rigtig fint. At lave musik kan godt blive noget navlepilleri der kun handler om mig selv og mine følelser. Mens det at gå ud i felten og lave noget med nogen hjælper mig til at holde begge ben på jorden.

Om ti år har jeg børn sammen med min kæreste. Og så bor jeg måske i Sverige på en gammel ødegård. Den der ro tiltaler mig. Men jeg er faktisk ikke særlig god til at planlægge frem i tiden. Jeg har meget svært ved at forestille mig fremtiden og kan få helt klaustrofobi af at tænke på det. Til gengæld tror jeg at jeg er meget god til at være i nuet.

STRAF I KØBENHAVN

af Hanne Fabricius

Utugtige kvinder

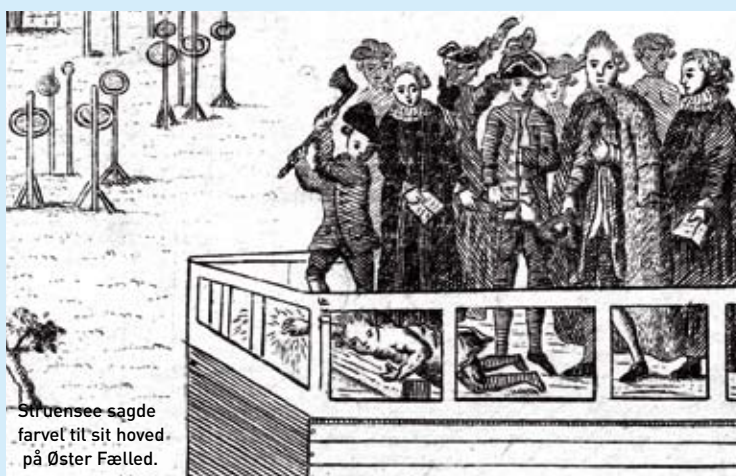
Engang var afstrafningen af forbrydere et offentlig skuespil byens borgere deltog i med stor fornøjelse. I 1723 gik det ud over den kendte bordelværtinde Anne Hattemagers der blev dømt for at lokke unge piger til sit bordel i Mikkil Bryggers Gade. Hun blev først 'kagstrøget' (bundet fast til en pæl og pisket) på Nytorv og derefter smidt ud af byen. Det skete for mange af de prostituerede, men også kvinder der fødte for tidligt, blev dømt til tugthuset. Kvinder som slog deres nyfødte børn ihjel, måtte en tur på skafottet.

Prostituerede fik en omgang kagstrygning. Her er vi i 1782.

Pas på hovedet

Det var ikke kun på byens torv man blev straffet. I 1772 havde Christian 7.s livlæge Struensee udviklet et lidt for tæt forhold til dronning Caroline Mathilde og snusede lidt for meget til magten. Han lærte dog hurtigt at man skal passe på med at stikke hovedet for langt frem. Det blev nemlig hugget af på Øster Fælled – i dag en del af Fælledparken – og hans krop blev parteret. Da seancen var overstået, blev kropsdelene kørt ud på Vester Fælled hvor Amerikavej ligger i dag. Her blev hovedet sat på en pæl og kropsdelene spændt på et vognhjul. At blive lagt på hjul og stejle, kaldte man denne aparte skæbne.

Struensee sagde farvel til sit hoved på Øster Fælled.

Ballade i fængslet

Omkring år 1700 blev Slutteriet opført ved siden af Rådhuset på Gammeltorv. Slutteriet var et fængsel, og en slutter er et gammelt ord for en fangevogter. I fængslets bedste celler sad gældsfangere mens byens groveste forbrydere blev smidt ned i de mørke og fugtige kælderceller. Det var ikke kedeligt at være gælds fange i Slutteriet, og der blev tit klaget over larm og ballade fra fængslet. De indsatte kunne nemlig købe øl og brændevin af fangevogtererne, og de gik til den, især når de havde gæster på besøg.

Det var ikke nødvendigvis så kedeligt at have gæld i gamle dage. Gælds fanger i Slutteriet hyggede sig med gæster og brændevin. Her er vi i 1840'erne.

I samarbejde med

BYMUSEET

Vesterbrogade 59
København V

www.bymuseum.dk

Alle dage 10-16
Onsdag dog 10-21

Aktuel særudstilling

Storbystrømme
Vand, varme, lys og
latrin i 150 år

Hvis kællingerne ikke kunne holde deres kæft, fik de smækket et halsjern på. Ca. 1770.

Rappenskralder

Mange af de københavnske kvinder var nogle værre rappenskralder, og i 1622 forbød Christian 4. de kvinder der var gift med ansatte på skibsværftet Bremerholm at skrigte skældsord efter andre. Hvis de ikke adlød, blev de stillet for retten på Holmen og dømt til tugthuset. Men også fiskerkællingerne kunne råbe højt. De stod på Gammel Strand i al slags vejr og solgte deres fisk og var rapkæftede, og hvis de ikke kunne styre sig, blev de sat i en gabestok (en pæl med et halsjern) der var stillet op til formålet.

Københavnere på gaden i 1807.
Den bistert udseende herre med høj, blød hat er en slave.

Lokumsflugt

Ud over at være skibsværft fungerede Bremerholm fra slutningen af 1500-tallet til midten af 1700-tallet som tvangsarbejdsplads hvor kriminelle fra hele Danmark afsonede deres straf. De dømte blev kaldt for "slaverne på Bremerholm" og bar en jernlænke om livet, om det ene ben og om halsen. Når slaverne ikke arbejdede, var de spærret inde i Bremerholms berygtede fængsel der hed Trunken. Engang lykkedes det nogle fanger at stikke af fra Trunken ved at kravle ned gennem lokummet der endte i havnen. Derfra flygtede de til Sverige.

Gårdtur i Christianshavns Kvindefængsel. I det mindste skinnede solen.

Fordærvet mad

Christianshavns Kvindefængsel blev i 1741 åbnet for mandlige fanger, og det skabte kaos i tugthuset. Ikke nok med at mænd og kvinder boede meget tæt sammen under kummerlige forhold – de indsatte manglede lagner, tæpper og tøj, og føden bestod af den fordærvede mad politiet konfiskerede i byens butikker eller på torvet. For overhovedet at få skyllet skidtet ned, købte fangerne brændevin af fængslets spisemester. Kvindefængslet på Christianshavn blev nedlagt i 1928 og fangerne overført til Vestre Fængsel.

PETER SOMMER Til Rotterne, Til Kragerne, Til Hundene

Tak, Peter Sommer! Tak fordi du har lavet et af de bedste album på dansk i meget lang tid. Tak fordi du har lavet det album jeg har ventet på siden C.V. Jørgensens bedste. Tak fordi du på en svimlende poetisk måde hudfletter hverdagen helt i stil med C.V. og sågar lyder lidt som ham, uden at overdrive det. Tak fordi du har sat strøm på guitaren og sparker røv og lyder både vidunderligt vred og vemodig, tilpas bidsk og blød. Tak fordi du skriver sange af en anden verden, tekster der rækker helt ind i himlen og overstråler alle andre danske sangskrivere. Tak for numre som 'Til Rotterne, Til Kragerne, Til Hundene', 'Hvad Sker Der I Dit Hoved' og '7.777.777' der alle på hver sin formidable og gribende måde aftegner billeder af mennesker der er på vej ned eller lever en søvngærgertilværelse – kæmpende med livets til tider surrealistiske meningsløshed: "Jamen jeg

tror jo på wirer, jeg tror på skruer, jeg tror på kabler, på at holde sammen i al evighed," som du synger med en lettere melankolsk, ironisk distance på '7.777.777'. Tak, Peter Sommer, for et smukt, uafrysteligt album.

Henrik Nilsson

**Sony BMG
Udkommer 6. oktober**

OASIS Dig Out Your Soul

Galskaben og noget af rapkæftetheden synes at have fortonet sig i varme og let svulstige arrangementer på det syvendte Oasis-album. Her er bestemt gode, vedkommende rocksange, fx den tempo-fyldte 'Falling Down' med Noel Gallagher på vokal, den groovy og halvtungt svajende åbner 'Bag It Up' og den spændende, The Doors-agtige 'Waiting for the Rapture'. Men for en stor del virker det som om denne plade er lavet mere af nød end af lyst. Her er ikke den skarphe, den kant, den nerve man kunne have ønsket. Noel Gallagher fremstår til tider næsten indadvendt, og det er da en skam. En blandet oplevelse.

Henrik Nilsson

**Big Brother/Bonnier Amigo
Udkommer 6. oktober**

LAMBCHOP Oh (Ohio)

Pickup trucken holder stadig i indkørslen et sted i Nashville, hundene gør som altid fra verandaen, Kurt Wagner bærer selvfølgelig atter sin uundværlige bonderøvs-kasket. Ja, alt er ved det gamle hos Lambchop. Fly kan flyve ind i tårne, trends kan skifte nok en gang – Kurt Wagners raspende, snøvlende vokal og hans brillante band vil stadig lyde som sig selv, være lyden af Amerika, af de store tomme vidder og den Lars Tyndskids mark der hedder Ohio. Ja, Lambchop er også denne gang Americana med stort A og så pragtfuldt poetisk som – næsten – aldrig før. Blidt, blændende, blæret.

Henrik Nilsson

**City Slang/Bonnier Amigo
Udkommer 6. oktober**

KINGS OF LEON Only by the Night

Det er et forbløffende, overbevisende album, dette fjerde af slagen fra de fire unge mænd i Kings Of Leon. Tempoet er lavere end tidligere, stemningerne større og smukkere. Fremmanet af dels forsanger Caleb Followills etskelige, desperate og længselsfulde vokal, dels det intense og klangfulde samspil mellem snart dybt rungende, snart hidsigt huggende guitarer, tromme og bas. Sangene emmer af frustration, begær, uro og nattens uhåndgribelige klarsyn, og hver eneste funkler af en sjældent detaljerigdom og skønhed. Det er stor, stor, moderne rock, en født klassiker. Jeg er målløst begejstret.

Henrik Nilsson

**Columbia/Sony BMG
Er udkommet**

Nyt i oktober

Mercury Rev Snowflake Midnight

Aldrig mainstream, altid med en forkærlighed for det metafysiske og mærkelige. Også nu, endda endnu mere obskønt end før. Og til tider skønt, nu på den elektroniske måde. *HN*

TV on the Radio Dear Science

Et af NYC's bedste bands i disse år. På denne 3er forenes musikalsk tekstur og afro-funk med fantastiske sange og hilsner til Talking Heads, Joy Division, m.fl. *HN*

Moi Caprice We had Faces Then

Der har altid været højt til loftet i moi Caprice-universet, men denne gang er der endnu højere. Og pænere. For pænt. Meget melodios og stilfuldt, men altså... *HN*

The Sandmen Shine

På samme tid herligt skurrende og velsmurt orkestreret, emmende af nostalgi og poesi. *HN*

DANMARKSPREMIERE

ANSIGTET MOD VÆGGEN

af MARTIN CRIMP / instruktion JACOB F. SCHOKKING / musik FM EINHEIT

4. OKTOBER – 8. NOVEMBER 2008

CaféTeatret i co-produktion med HOLLAND HOUSE

TAMMI ØST – STEEN STIG LOMMER – HENRIK BIRCH

CAFÉTEATRET SKINDERGADE 3 KBH K / BILLETTER 33125814 / WWW.BILLETNET.DK

WWW.ANSIGTETMODVAEGGEN.DK

CaféTeatret

REX REPUBLIC
OF DENMARK

Aktiviteterne udvides...
– NU også frokostrestaurant

1. okt. 11.30 - 14.30
åbnes døren for traditionelt dansk frokostbord
Husk bordbestilling

Bordet fanger!

Rex Republic | Blegdamsvej 106 | 2100 København Ø. | tlf: 35 55 66 14 | www.rexrepublic.dk

LYKKEGAARDS NAVLE

AF
MØRTEN
LYKKEGAARD

ILLUSTRATION
SØREN
MOSDAL

EN TIMES TYK SLASKEBRÆK FRA EN HALVT GISPENDE, UDÅNDE BUNKE KØDKNOGLER

I SKYGGEN AF SANKT STRUNGE

Den 19. juni i år ville digteren Michael Strunge være fyldt 50 år – en begivenhed jeg registrerede med et vist vemod fordi jeg som så mange andre nærmest var besat af Strunge i gymnasieårene. Denne besættelse kulminerede da jeg var 17 år og udmøntede sig i sort hår og gevandter, en affekteret københavnsk dialekt til store gene for familie og venner samt en astronomisk bunke (ser jeg nu) ekstremt selvhøjtidelige og patetiske digte.

”Lad hjertet eksplodere i en orkan af blodrøde roser, lad kroppen sprænges som atombomber igennem disse kvalmende stille nætter! Syng verden ind i vore sydende hjerter! Mærk den klæbrige himmel klistre sig til vort skind!”, rablede jeg af karsken bælg når mine sort-romantiske ekstaser steg mig til hovedet.

Da en pige fra årgangen under mig forlod mig efter gennem tre uger at være vågnet op til mine endeløse, suicidal monologer, sad jeg godt plaget af weltschmerz til langt ud på natten, røg mig grøn i hovedet af en pakke Cecil jeg havde snuppet fra over-skudslageret efter min søsters konfirmation og sukkede hjerteskræende:

”Hvis blot det skærende minde om hende kunne falme bort som gløden langsomt svinder bort i smøgens lune krop.”

Verden var dengang grusom, bumsecremen svævede mod huden, dagene var ved at bryde under vægten af alt for mange uheldige forelskelser, og Joy Divisions sange om snarlig død og fortabelse rungede messende mellem barndomsværelsets tapetklistrede

vægge. Hver kolde vintermorgen drev skolebussen som et søvndrøkkent spøgelse gennem det midtjyske opland og sugede blege teenagere op fra eksotiske destinationer som Møldrup og Kjellerup for at bringe dem til gymnasiet hvor undervisningen – som jeg så malerisk beskrev det dengang – bestod af ”en times tyk slaskebræk fra en halvt gispende, udåndende bunke kødknoger”.

Som andre utilpassede teenagere romaniserede jeg Strunges tidlige, selvvalgte død, døbte min dagbog ’The Disastrous Events of a Totally Devastated Young Man’ (sikkert som en slet skjult hyldelse til firsernes storladne, pompøse titler med Martin Halls ’The Icecold Waters of the Egocentric Calculation’ som et af højdepunkterne) og væddede en kasse øl med min ven Mikkel om at jeg ville være død før jeg fyldte 20. Og det må siges at være det tåbeligste væddemål jeg nogensinde har indgået, for i bedste fald håbede

jeg altså på at møde ikke – som det ellers er så populært for tiden – 72 skønjomfruer, men en kasse lunken Harboe-øl i det hinsides. Jeg gjorde dog et bravt forsøg og sprang en dag ud af vinduet fra gymnasiets første sal midt under en historietime – med en øm ryg som eneste resultat.

Nu hvor jeg er syv år ældre end Strunge endte med at blive og faktisk dobbelt så gammel som dengang, har jeg dog lagt de værste dødsvisioner bag mig. Og flere af Strunges digte – særligt dem der flyder over af plasticsole og neon – er i dag næsten umulige for mig at læse.

Men i de to sidst skrevne samlinger, ’Væbnet med Vinger og Verdenssøn’, findes endnu en række fantastisk smukke digte som tiden aldrig helt vil kunne slide op, fx: ”Ingen celle vil nogensinde / under nogen form / blive tabt / af universet / jeg vil aldrig glemme dig. / Jeg elsker dig helt ind i stjernernes knæ”. «

NATURLI®

Når kun det sundeste er godt nok!

NATURLI'
ALTERNATIV TIL KOMÆLK
100% VEGETABILSK

- Mælkefri
- Kolesterolfri
- Med omega 3 og 6

NATURLI' SUNDHED

NATURLI' – GLOBALT ANSVAR

- 10 x mindre dyrkningsareal
- 100 x mindre vandspild
- 11 x mindre brændstof

NATURLI' SUNDHED

www.naturli-foods.dk

Art&et

100% NATURLI' • 100% VEGETABILSK • 100% KOLESTEROLFRI

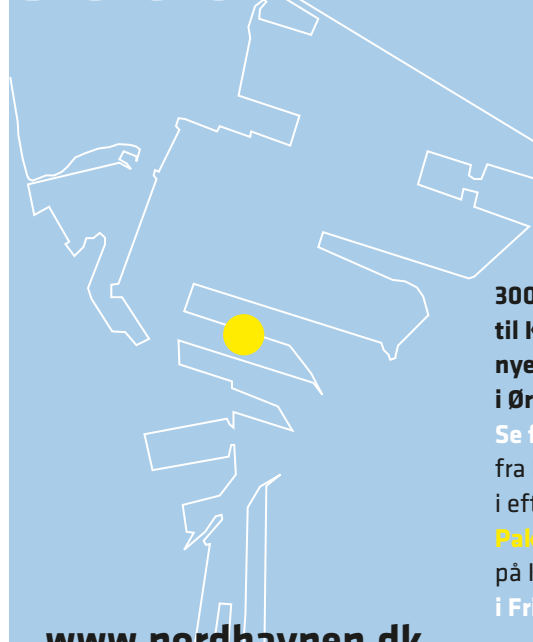
freelancer på **KBH**

vi leder efter en
freelanceskribent der
kan lave interviews og skrive
portrætter. Du skal kunne
lytte og skrive dig ind på et
andet menneske med en rigtig
god og fængende pen.
Erfaring en stor fordel.

honorar pr. artikel

send et par linjer om dig
selv og eksempler på
dit arbejde til
tina@kbhmagasin.dk

NORDHAVNEN INTERNATIONAL IDÉKONKURRENCE 3000M² IDEER

3000m² ideer
til Københavns
nye bydel
i Øresund.
Se forslagene
fra hele verden
i efterårsferien.
Pakhus 53
på Klubiensvej
i Frihavnen.

www.nordhavnen.dk

BY & HAVN

KALENDER **OKTOBER**

**10. september -
1. november**

KUNST MED OMTANKE

Nu skal der sættes fokus på berøringsangst overfor kræft. Det mener 12 kvindelige kunstnere i hvert fald. De har hver især udsmykket en Fritz Hansen 7er stol som både kan købes på bruun-rasmussen.dk og ses på udstilling. Pengene går ubeskåret til Kræftens Bekæmpelse.

Kunstindustrimuseet, Bredgade

C O P E N H A G E N
G A Y & L E S B I A N
F I L M F E S T I V A L

17. - 26. oktober

FILM I BY

Copenhagen Gay & Lesbian Film Festival blænder op for en ordentlig omgang underholdning. I løbet af ti dage kan du kaste dig ind i en strøm af film fra hele verden, foredrag, instruktørbesøg og, selvfølgelig, fester.

Hele byen

Program på www.cglff.dk

**31. oktober -
2. november**

LUKSUSLOPPE

På Super De Luxe Loppemarked kan du finde guf til garderoben, klassisk og kitsch til boligen og lækkerier til de mindste. Arne Jacobsen, Verner Panton og gejlet retrotapet side om side med romantiske servanter, franske friser og slagbænke fra mormors kolonihavehus.

Øksnehallen, Halmtorvet

**4. oktober -
15. november**

IN MEMORIAM

I centrum for Lars Noréns skildring af den yderste konsekvens af menneskeligt forfald står for børnen. De kender kun til det værste: livet hvor håbet er til salg, og hvor den voksne verden har givet op. Skrevet til minde om Anna Politkovskaja, den regimekritiske russiske journalist der blev myrdet i oktober 2006.

Edison Teatret, Frederiksberg

**4. oktober -
8. november**

ANSIGTET MOD VÆGGEN

En barsk og poetisk trilogi der med grum humor viser os et billede af et samfund på grænsen til sammenbrud. Forestillingen består af tre korte enaktere, historier der måske - måske ikke - hænger sammen. Skrevet af den engelske dramatiker Martin Crimp.

Café Teatret, Skindergade

13. - 19. oktober

NY NORDHAVN

Nordhavnen er formentlig det største byudviklingsprojekt i Skandinavien i disse år, men det er endnu ikke afgjort hvordan den nye bydel skal se ud. Byplanlæggere verden rundt har arbejdet på at give et bud på en plan for Nordhavnen, og i efterårsferien kan du se alle forslagene.

Pakhus 53, Frihavnen

www.nordhavnen.dk

17. oktober

NORDISKE NÆTTER

Huset i Magstrædes nye musiksatsning kalder sig Nordic Nights. I løbet af ti fredage bliver der jongleret godt og grundigt med genrerne i nordisk musik. Formålet er at give upcoming bands en udstrakt hånd - så slip håret løs og kom og rock med.

Huset i Magstræde

25. & 26. oktober

DESIGNER FORUM

Forum bliver stensikkert fyldt til randen med designerfans, frådende kvinder og trætte mænd når et gigantisk udvalg af butikker og designere igen i år rykker ind hallen og sælger ud af deres tidligere kollektioner.

Forum, Frederiksberg

LOPPEMARKED
ГОБЬЕВЪВКЕД
SUPER DE LUXE
ΣΠΒΕΒ DE ΓΛΧΕ
ГОБЬЕВЪВКЕД
LOPPEMARKED
ΣΠΒΕΒ DE ΓΟΧΕ
SUPER DE LUXE
LOPPEMARKED
ГОБЬЕВЪВКЕД
SUPER DE LUXE
ΣΠΒΕΒ DE ΓΛΧΕ
ГОБЬЕВЪВКЕД
LOPPEMARKED
31.OKT-2.NOV
i ØKSNEHALLEN

oeksnehallen.dk

MIA LYHNE

CHRISTIAN TAFDRUP

KIRSTEN LEHFELDT

CARSTEN BJØRNLUND

GUITARISTERNES JUL

29. NOVEMBER - 3. JANUAR

HELT NY JULE-MUSIKFORESTILLING FOR VOKSNE AF

LINE KNUTZON – NIKOLAJ CEDERHOLM – JENS HELLEMANN

14. NOVEMBER - 14. DECEMBER

NØDDEKNÆKKEREN

JULENS BEDSTE FAMILIEFORESTILLING

SILJA SCHANDORFF
JIMMY JØRGENSEN
JOSEPHINE RAHAUGE
DAVID BOYD
TRINE APPEL
SONIC ROJAS
KOICHIRO MORI
WILBER MORI
LOUISE URBINA
OSAMA NORBY
LUKAS NASRALLAH
- OG MANGE FLERE

Berlingske Tidende

"Verdensklasse"

Weekendavisen

I TIVOLIS KONCERTSAL INCL. JULEMARKED